

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra psychologie

SEXUÁLNÍ FLUIDITA
V NEMONOGAMNÍCH VZTAZÍCH
SEXUAL FLUIDITY IN NON-MONOGAMOUS RELATIONSHIPS

Bakalářská diplomová práce

Autor: **Kamila Novotná**
Vedoucí práce: **Mgr. & Mgr. Dagmar Halo**

Olomouc

2022

Ráda bych poděkovala Mgr. & Mgr. Dagmar Halo za pomoc, kterou mi poskytla při vedení této práce. Chtěla bych poděkovat také respondentům, kteří byli ochotni se mnou poskytnout rozhovor na tak citlivé téma. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, za to, že při mně stojí během studia i mimo něj. A nakonec děkuji svým nejlepším kamarádům Adéle Blažkové a Jakubu Cibulkovi, za veškerou podporu během psaní této práce.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma: „Sexuální fluidita v nemonogamních vztazích“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedl/a jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne 30.3.2022

Podpis

OBSAH

ÚVOD	5
TEORETICKÁ ČÁST	6
1. Základní pojmy	7
1.1 Sexualita	7
1.2 Pohlaví.....	8
1.3 Gender	8
1.3.1 Femininita a Maskulinita	9
1.4 Sexuální orientace.....	9
1.5 Sexuální preference.....	10
1.6 Sexuální identita.....	10
2. Nemonogamní vztahy	11
2.1 (Ne)přirozenost monogamie.....	12
2.2 Povaha nemonogamních vztahů	13
2.2.1 Vnímání blízkých vztahů.....	13
2.3.1 Pravidla.....	15
2.3 Formy nemonogamního soužití	16
2.3.2 Otevřený vztah.....	16
2.3.3 Polykula.....	16
2.3.3 Triáda.....	17
2.3.4 Vztahová anarchie.....	17
3. Sexuální orientace a sexuální fluidita	18
3.2 Sexuální orientace v MKN -10.....	19
3.3 Modely sexuální orientace.....	20
3.4 Sexuální fluidita.....	21
3.5 Povaha sexuální fluidity	22
3.5.1 Romantická přitažlivost.....	23
3.5.2 Formy sexuální touhy.....	23
3.5.3 Propojení sexuální touhy a romantické přitažlivosti	24
3.6 Sexuální fluidita a nemonogamní vztahy	26
VÝZKUMNÁ ČÁST	27
4. Výzkumný problém, cíl a výzkumné otázky	28
5. Metodologický rámec	29
5.1 Typ výzkumu.....	29
5.2 Design výzkumu a tvorba dat	29
5.3 Výzkumný soubor a jeho výběrová kritéria	30
5.4 Metoda zpracování dat	31

6.	Etické hledisko a ochrana soukromí.....	32
7.	Výsledky výzkumu	33
	7.1 Analýza dle jednotlivých respondentů	33
	7.1 Přehled společných témat.....	45
	7.2 Odpovědi na výzkumné otázky.....	47
8.	Diskuze.....	49
9.	Závěr	54
10.	Souhrn	55
	REFERENCE	58
	PŘÍLOHY.....	63

ÚVOD

Při čtení o ženské sexualitě jsem narazila na články Diamondové (2016), která se dlouhodobě věnuje sexuální fluiditě a proměnám sexuální přitažlivosti. Toto téma mě zaujalo. Přijde mi významné zkoumat lidskou sexualitu a její proměny v čase. Sexualita je důležitou součástí lidského života a ovlivňuje naše chování a požívání. V České republice ale nenajdeme příliš výzkumů, které by se proměnami sexuální přitažlivosti zabývaly. Sexuální orientace i nemonogamní vztahy jsou v současné době témata, která rezonují společností. Laická veřejnost o ně jeví zájem a myslím si, že je vhodné jim věnovat i akademickou pozornost.

V této práci bych chtěla zkoumat vzájemný vliv sexuální fluidity a nemonogamních vztahů. Nemonogamní vztahy umožňují jedincům navazovat intimní vztahy s více lidmi, které mohou přerůst v sexuální přitažlivost. Zároveň bývají tito jedinci více sexuálně otevření a mívají podporu svého partnera. Domnívám se, že povaha nemonogamních vztahů může přispívat k změnám v sexualitě jedince.

V teoretické části této práce se nejdříve zabývám základními pojmy, které jsou důležité k plnému pochopení této práce. Dále se budu věnovat definici nemonogamních vztahů, jejich povahou a bližším pochopení různých forem nemonogamního soužití. Konec teoretické části je věnován sexuální orientaci a sexuální fluiditě. V praktické části se snažím zjistit, jestli forma nemonogamního vztahu ovlivnila změny v sexualitě respondentů, které můžeme nazvat sexuální fluiditou.

TEORETICKÁ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ POJMY

Abychom byli schopni celý fenomén nemonogamních vztahů a sexuální fluidity pochopit, je nutné abychom si nejdříve vyjasnili definice některých základních pojmů, se kterými v této práci operujeme. Pro některé z těchto pojmů najdeme více definicí a kvůli nejasným překladům se některé pojmy v odborných textech také často zaměňují, což může být matoucí. V této práci budeme používat tyto pojmy tak, jak je popsáno v definicích níže.

1.1 Sexualita

Sexuologický slovník definuje sexualitu jako soubor vlastností a jevů vyplývajících z rozdílnosti pohlaví (Capponi, 1994). Tato definice ale nezahrnuje všechny aspekty sexuality a je značně zastaralá. V obsáhle knize *Sexuologie* (Weiss, 2010) nenajdeme definici žádnou. Navzdory tomu, že téma sexuality je velmi populární, české zdroje o sexualitě jsou značně omezené. WHO¹ (2021) definuje sexualitu jako celoživotní aspekt lidského života, který zahrnuje pohlaví, genderovou identitu a roli, sexuální orientaci, erotismus, rozkoš, intimitu a reprodukci.

V běžné řeči pojem sexualita používáme docela často. Užíváme ho, když referujeme o něčí sexuální orientaci nebo sexuální touze. Z odborného hlediska je ale sexualita mnohem víc než jen sexuální orientace.

Například Janošová (2008) zmiňuje členění sexuality podle akronymu PRIMO:

1. **genderový vzorec** (gender pattern) – projev femininity a maskulinity v genderových rolích
2. **rozmnožovací schopnost** (reproduction)
3. **pohlavní identita** (sexual identity)
4. **vzrušivost a fyziologické mechanismy** (arousal and physiological mechanism)
5. **sexuální orientace** (sexual orientation)

Sexualita je prožívána a projevoována skrze myšlenky, fantazie a touhy, ale také skrze přesvědčení, hodnoty, chování, role ve společnosti a vztahy (*Defining sexual health*, 2021).

¹ Světová zdravotnická organizace (WHO) je mezinárodní nezávislá světová organizace, která působí v rámci Spojených národů OSN.

Sexualita je silně ovlivněna kulturou a je určitou sociální interakcí, která má svá pravidla, normy a očekávání. Je to sociální interakce, takže se musí podřizovat společenským očekáváním, normám a pravidlům (Fafejta, 2016). Sexualita nezávisí jen na biologických charakteristikách, ale její projevy jsou silně ovlivněny kulturou, politikou nebo náboženstvím kolem nás.

1.2 Pohlaví

Když mluvíme o pohlaví, myslí se tím pojem, pro který angličtina používá slovo sex. Tedy jakékoli biologické rozdíly mezi mužem a ženou. Vlastností, pro které biologie užívá slova „samčí“ a „samičí“. Jedná se o rozdíly chromozomální, gonadální, hormonální, fenotypické, vnějších a vnitřních genitálií i rozdíly v mozkových centrech, která predisponují jádrovou pohlavní identitu (Janošová, 2008).

Přestože většinou doktor dítěti po narození určí mužské nebo ženské pohlaví, ne vždy je to tak jednoznačné. V případech, kdy z různých příčin z oblasti chromozomální, gonadální nebo hormonální je pohlaví nejednoznačné, jedná se o intersexualitu (Weiss, 2010). V některé literatuře se setkáme ještě se zastaralým pojmem hermafroditismus.

Část identity, která vychází z biologického nastavení a je dána anatomii, chromozomy, hormony atd. se nazývá **pohlavní identita** (Fafejta, 2016).

1.3 Gender

Často užívaný je i pojem gender, v češtině někdy překládaný jako rod nebo sociální pohlaví. Gender vyjadřuje rozdíly mezi muži a ženami, které jsou dány kulturními a sociálními vzory chování a jsou proměnlivé. Jejich podoba se mění v závislosti na kultuře, ve které se pohybujeme (Janošová, 2008).

Gender se také používá jako označení pro identitu jedince, která nevychází z jeho anatomie ale z jeho sebeprožívání a chování (Janošová, 2008). **Genderová identita** se ale k biologickému pohlaví váže. Jedinec přijímá kulturní stereotypy, které se vážou k jeho biologickému pohlaví a na jejich základě hraje genderovou roli (Fafejta, 2016).

V běžném životě většinou mezi genderem a pohlavím nerozlišujeme. Uvědomujeme si biologické pohlaví a propojujeme jej se sociálními a kulturními stereotypy, které dle společnosti danému pohlaví přísluší, aniž bychom si uvědomovali, že jsou tato spojení

sociálně konstruována, a ne biologicky dána. Biologické rozdíly jsou zvýrazňovány socializací a umocňovány generovými rozdíly (Fafejta, 2004).

1.3.1 Femininita a Maskulinita

Přestože se ukazuje, že rodových rozdílů je méně, než současná společnost předpokládá, velmi často se setkáme s dělením vlastností na mužské a ženské (Janošová, 2008). V této práci bychom chtěli respektovat současný diskurz a těmto pojmům se vyhnout a nahradit je přesnějšími pojmy, které nejsou tolik pojené s pohlavím jedince. Budeme tedy používat pojmy maskulinita a femininita.

Když v této práci budeme používat slovo maskulíní, myslíme tím vlastnosti a činnosti, které současná společnost pojí s mužským pohlavím. Tím může být například dominance, aktivita, orientace na práci, potlačování emocí, zájem o sporty a technologie (Janošová, 2008). Jako feminní označujeme vlastnosti a činnosti, které současná společnost přiřazuje ženskému pohlaví, jako je pasivita, empatie, jemnost, emocionalita a domácí či umělecké práce (Janošová, 2008).

1.4 Sexuální orientace

Sexuální orientace určuje, ke komu je jedinec eroticky a sexuálně přitahován (Fafejta, 2016). Je to rys, který předurčuje, k jakému genderu, případně genderům, cítíme přitažlivost. Sexuální orientace popisuje, kdo jedince sexuálně přitahuje, ne jeho sexuální chování (Diamond, 2008). Můžeme být přitahováni lidmi jiného genderu, než jsme my sami, což se označuje termínem heterosexuality. Nebo být přitahováni stejným genderem, jako jsme my sami (homosexualita). V případě, že jedince přitahují lidé stejného i jiných genderů, než je on sám, označujeme ho za bisexuální. Rozdělení na heterosexuální, homosexuální a bisexuální ale není jediný pohled na sexualitu. Už od Kinseyho (2003) výzkumů se setkáváme s názorem, že sexualita je kontinuum. Je velmi individuální kde na spektru se člověk vyskytuje ale s „čistou“ bisexualitou nebo „čistou“ heterosexuality se setkáme málokdy. V literatuře se také můžeme dočíst o demisexualitě nebo pansexualitě, vysvětlení těchto pojmů a toto téma podrobněji rozebíráme v druhé kapitole této práce s názvem Sexuální orientace.

1.5 Sexuální preference

Autoři článku *The Biology of Homosexuality* (1995) se tají, jestli je homosexualita sexuální preference nebo sexuální orientace. Sexuální preference může být problematický termín, když se dotkne veřejné debaty. Tento termín naznačuje, že sexuální preference je volba, a v kontextu LGBT práv může mít škodlivé dopady (Kibbe, 2020). Z tohoto důvodu nám přijde důležité definovat tento pojem i v naší práci.

Za normální, ze sexuologického hlediska, považujeme sexuální aktivity, které jsou konsenzuální, probíhají mezi dostatečně psychosexuálně a somatosexuálně zralými a pokrevně v přímé linii nespřízněnými jedinci. Tyto aktivity nevedou k psychickému nebo tělesnému poškození. Sexuální preference je termín, který se užívá v kontextu patologie. Vyjadřuje, jakým způsobem jedinec dosahuje sexuálního uspokojení a jakým objektem je sexuálně přitahován. Poruchy sexuální preference nazýváme parafilie nebo sexuální deviace. Přestože slovo preference vyznívá, jako volba jedince, parafilie jsou určeny biologicky a nelze je změnit. Můžeme pouze modifikovat jejich projevy a sexuální chování jedince (Weiss, 2010).

1.6 Sexuální identita

Sexuální identita může být velmi matoucí pojem. Některé zdroje (Diamond, 2002) ji zaměňují za genderovou nebo pohlavní identitu. Jiné zdroje (Shively & De Cecco, 1977) jako sexuální identitu berou celou souhrnu aspektů jako je genderová identita, pohlavní identita, sexuální orientace a genderová role. Názory na tuto problematiku jsou různé.

V této práci pracujeme s definicí sexuální identity podle Fafejty (2016): sexuální identita vyjadřuje to, jak se jedinec ztotožňuje s širší sociální skupinou lidí stejné orientace. Diamond (2008) charakterizuje sexuální identitu jako pojetí sama sebe, obvykle popisováno termíny „lesba“, „bisexuál“, „gay“, nebo „heterosexuál“. Ani sexuální identita ale nepředurčuje sexuální chování jedince. Protože sexuální identita odkazuje k sebepojetí, je závislá na tom, co jedinec vnímá jako nejdůležitější část své identity. Někteří lidé zmíněné termíny odmítají úplně a popisují svou sexuální identitu širšími pojmy, jako je „queer“, „pansexuál“, „questioning“ nebo odmítají jakýkoliv termín. Důvody mohou být, snaha nechat si „otevřené dveře“ širokým sexuálním možnostem nebo fakt, že žádný z termínů plně nepopisuje proměnlivost jejich sexuality (Diamond, 2008).

2. NEMONOGAMNÍ VZTAHY

V dnešní době se rozvodovost blíží 50 % (*Rozvodovost*, 2019) a pro spoustu lidí je náročné si dlouhodobě udržet monogamní vztah. I monogamní vztahy² vypadají různě a hranice monogamie jsou mlhavé. „*Je sex ve trojici, kde dva z účastníků jsou stálými partnery, ještě monogamním nebo už ne* (Fafejta, 2016, p. 33)?“ Nevěra ve vztazích se stává běžnou, a tak velké množství jedinců hledá způsob soužití, který by vyhovoval jejich sexuálním a emocionálním potřebám. Média se plní články o zvyšujícím se zájmu polyamorii (Fisherová, 2021) a výhodách nemonogamního soužití (*Spokojenému sexuálnímu životu svědčí nemonogamní vztahy, tvrdí věda*, 2018). Obecně zájem o nemonogamii roste.

Nemonogamie, nebo také nemonogamní vztahy, je zastřešující termín pro všechny vztahy, kdy partneři nejsou sexuálně exkluzivní. Nekonsenzuální forma nemonogamie je nevěra. Mezi konsenzuální formy nemonogamie, kdy s absencí sexuální exkluzivity souhlasili všichni zúčastnění, můžeme řadit například swingers³, otevřené vztahy (o kterých se více rozepisujeme v následujících podkapitolách) nebo polyamorii (Mogilski et al., 2017). Polyamorie se od swingers nebo některých otevřených vztahů liší tím, že není jen o sexuální svobodě, ale o svobodě emocionální, o svobodě milovat (Anapol, 2010).

Polyamorie je touha, schopnost a ochota plnohodnotně milovat a mít emocionálně-erotické vztahy paralelně s více lidmi. Pro mnoho lidí ale polyamorie není o tom, kolik má jedinec partnerů, ale o hodnotách, které polyamorní vztahy reflektují. V teorii tedy jedinec může být polyamorní, i když je zrovna singl a nemá žádného partnera. Polyamorie se snaží ctít různé formy milujících vztahů a to, jak se mohou vyvíjet. Snaží se respektovat to, že lásku nejsme schopni nasměrovat jedním konkrétním směrem (Anapol, 2010).

Jak píše Fafejta (2016) ve své knize, polyamorie byla, a trůfáme si říct, že často ještě je, vnímána jako projev nezralosti, nezodpovědnosti nebo promiskuity. Pro spoustu lidí ale představuje vhodnou alternativu soužití a hodnoty, které zastává, jako je otevřená komunikace partnerů, svoboda a zodpovědný sex, vypovídají o opaku. Anapol (2010)

² Monogamie je párové soužití dvou jedinců.

³ Swingers, v angličtině také wife-swaping je konsenzuální nemonogamní sexuální aktivita. Pár, tradičně manželský, zahrne do svých sexuálních aktivit další další pár. Je zajištěna emocionální monogamie (Bergstrand & Williams, 2000).

popisuje polyamorii jako přístup jedince nechat lásce svobodu vyvíjet se. Bez toho, aby měl nějaká očekávání nebo požadavky, že se vztah vyvine nějakým konkrétním směrem. Podstatou polyamorie je, že láska není omezený zdroj, přestože si to spousta lidí myslí. Můžeme si to představit, jako mateřskou lásku. Matka miluje všechny své děti a není schopna zvolit si jen jedno, které miluje nejvíce. Stejně tak i my můžeme milovat několik lidí zároveň. Jsou tady jiné zdroje, které jsou omezené, jako čas nebo prostor, ale dle polyamoriků, láska omezeným zdrojem není (Easton & Hardy, 2017).

2.1 (Ne)přirozenost monogamie

Přes společenský pohled na nemonogamii jako na nepřirozenost a nevyzrálou, otázku, zda je člověk spíše monogamní nebo ne, si společnost klade už delší dobu. Někteří výzkumníci (Anapol, 2010) a zastánci polyamorie tvrdí (Ryan & Jethá, 2014), že monogamie není pro lidi přirozená. Kdybychom měli jako společnost žít monogamně, byli bychom schopni vybrat si partnera na celý život a nic jako nevěra nebo přitažlivost k někomu jinému, by se v našem životě nevyskytovalo. DNA testování, které nám pomáhá určovat otcovství také odhalilo, že spousta druhů zvířat, u kterých jsme se dříve domnívali, že jsou monogamní, ve skutečnosti monogamní nejsou. Můžeme pozorovat takzvanou společenskou monogamii: pár spolu sdílí obydlí, zdroje potravy a vychovává spolu mladé. V případě sexuálního kontaktu, je běžné, že samci i samičky mají „aféry“. Absence sexuální exkluzivity se dá vysvětlit genetickým naprogramováním zvýšit šanci na přežití a reprodukci druhu (Barash & Lipton, 2002).

Historici usuzují, že lidé před vynálezem zemědělství žili v tlupách, kde jedinci udržovali několik pohlavních vztahů zároveň. Tato partnerství přispívala k posilování klíčových společenských pout a udržení těchto komunit pohromadě. Až vynález zemědělství a s ním příchod soukromého vlastnictví, daly možnost vzniknout fenoménu dlouhodobého párového partnerství a změnily pohlavní chování lidí. O přirozenosti nemonogamie svědčí například staré rituály, které zahrnovaly povinné orgie. I v dnešní době ale můžeme najít důkazy, které podporují tvrzení, že člověk je přirozeně nemonogamní. Ať už četnost nevěry a neschopnost zůstat v dlouhodobě sexuálně exkluzivním vztahu nebo oblíbenost pornografie. Domněnku o lidské promiskuitě podporuje i lidské tělo. Tedy to, že mužská varlata jsou několikanásobně větší, než by potřeboval monogamní primát nebo ženská schopnost dosáhnout několika orgasmů po sobě (Ryan & Jethá, 2014).

Výzkumy evoluční sexuologie přispívají k názoru, že muži jsou vrozeně promiskuitní a ženy spíše monogamní. Tyto výzkumy se odkazují na biologické rozdíly v počtu vajíček a spermií. Muži mohou spermiemi celoživotně plýtvat, ale ženy si musí své oocyty chránit pro toho nejkvalitnějšího muže (Weiss, 2010). Jak ale zmiňuje (Ryan & Jethá, 2014), je více faktorů, které musíme vzít v potaz, když se snažíme zkoumat povahu lidské sexuality, než jen počty vajíček a spermií a krom morálních zábran současné společnosti není důkaz, že by ženy měly slabší libido a menší zájem o sex.

Je důležité si ale uvědomit, že v současnosti už sexuální chování má velmi málo společné s rozmnožováním. Sex za účelem početí je méně častý. Ženy jsou sexuálně aktivní i poté, co už nejsou plodné a lidé si už nevybírají toho nejlepšího sexuálního partnera, aby zajistili přežití druhu, ale podle společných zájmů a hodnot. Dostupnost antikoncepce dovoluje lidem mít sex pro potěšení, nejen z důvodu založení rodiny (Anapol, 2010). Postupně se dostáváme k tomu, že přestože přesvědčení většiny lidí je, že sexualita je dána přirozeností a jde o evolučně biologickou funkci. Není to úplně pravda (Fafejta, 2016). Sexualita je kulturně ovlivňována a vývoj současné společnosti jen dokazuje, že nám jde čím dál tím méně o rozmnožování a více o potěšení, které přichází se sexuálním kontaktem. Nelze jednoduše říct, jestli lidé v současné době častěji volí alternativy k monogamním vztahům, protože je to lidstvu přirozené, nebo proto, že to více odpovídá jejich potřebám a hodnotám.

2.2 Povaha nemonogamních vztahů

Abychom byli schopni lépe porozumět propojení sexuální fluidity a nemonogamních vztahů, musíme se podívat na to, jak tyto vztahy fungují a čím se liší od vztahů monogamních. V této podkapitole se budeme zabývat vnímáním blízkých vztahů a pravidly v nemonogamních vztazích. Rozhodně bychom našli více specifik fungování nemonogamních vztahů, tyto dva aspekty nám ale přišly, vzhledem k výzkumu, nejdůležitější.

2.2.1 Vnímání blízkých vztahů

Většina lidí v monogamních vztazích vnímá své vztahy tak, jak je nakresleno v schématu 1. Schéma znázorňuje důležitost vztahů v životě jedince. Běžný, často monogamní, způsob náhledu na vztahy je prioritizace sexuálních kontaktů. Jedincův partner

je vnímán jako jeho druhá polovička. Je brán jako součást celku, na stejné úrovni jako je jedinec sám (Barker, 2013).

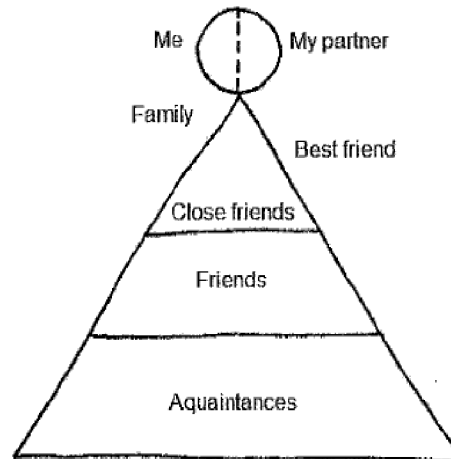

Schéma 1: Běžné vnímání blízkých vztahů (Baker, 2013)

Schéma č.2 navrhuje jiný způsob vnímání vztahů. Reflektuje potřebu samoty jedince, tedy staví jedince do centra a kolem něj jsou v kruzích rozmístěni další lidé, podle úrovně blízkosti. V tomto modelu jsou všechny vztahy popsány jako různé formy přátelství. Rodina nezaujímá speciální místo jen protože je s jedincem spřízněna, ale je popisována ve formě blízkých vztahů. V nejbližším kruhu kolem jedince najdeme nejbližší vztahy. Tyto vztahy jsou intimní a můžeme mezi ně řadit přátele, partnery nebo některé rodinné příslušníky. V dalším kruhu najdeme lidi, s kterými je jedinec svázán okolnostmi a s kterými sdílí svůj každodenní život. Mohou to být přátelé nebo kolegové. V posledním kruhu se vyskytují známosti (Barker, 2013).

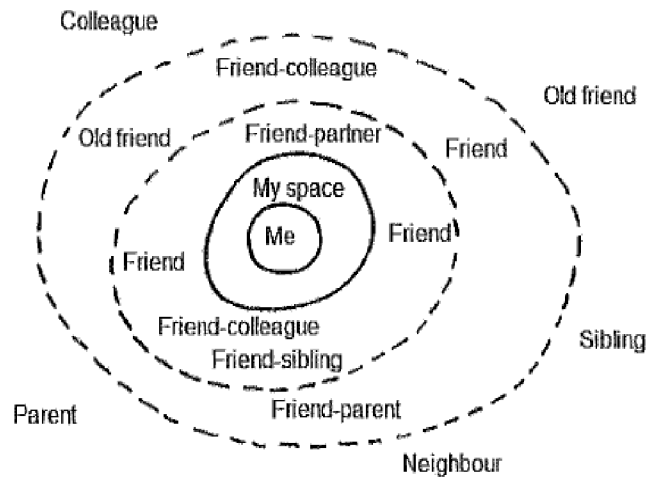

Schéma 2: Jedna z možností vnímání vztahů (Baker, 2013)

Tento model se snaží vyzdvihnout důležitost přátelství a jiných než sexuálních vztahů v našem životě. Naše společnost nás často tlačí do představy, že všechna naše přátelství a jiné, než romantické vztahy, nás připravují na toho jednoho vyvoleného partnera. Tento model se snaží vnímat lásku jako něco, co se nevyskytuje jen v romantických a sexuálních vztazích, ale i v přátelství, rodinných vztazích atd. Když přijmeme tento model vztahů, je pro nás jednodušší pochopit touhu po nemonogamních vztazích.

Někteří lidé ale nevidí všechny svoje romantické nebo sexuální vztahy jako rovnocenné a můžeme v nich najít určitou hierarchii (Mogilski et al., 2017). Je běžné, že jedinec má jednoho primárního partnera a několik partnerů sekundárních. Primární partner je často ten, se kterým jedinec tráví nejvíce času, sdílí domácnost, zakládá rodinu atd. Sekundární partner už nemá tolik prostoru zasahovat do života jedince, často se povoluje nějakým pravidlům, které si jedinec stanoví s primárním partnerem.

2.3.1 Pravidla

V monogamních vztazích existuje nějaká společensky sdílená představa o tom, jak by vztah měl vypadat a jaká pravidla by ve vztahu měla být přítomna (alespoň co se týče sexuální exkluzivity). Jsou to nepsaná pravidla, která jsou ustálena jedním většinové společnosti a považována za „normální“. Jedinci praktikující nemonogamii nebo polyamorii ale tuto monogamní normu za svou nepřijali, takže si hranice a pravidla staví sami, „na míru“ (Rábková, 2018). Pravidla jsou napříč vztahovými uspořádáními různá a často se odlišují i mezi partnery stejné polykule. *„Komunita se shodla na tom, že pravidla by se měla vztahovat pouze k jedinci, který je vytváří a měla by ohraničovat jeho hodnoty, přání a potřeby, kdy*

partneři mohou případně přizpůsobit vlastní rámec pravidel (Rábková, 2018, p. 37). “ Nelze pojmenovat konkrétní pravidla, právě kvůli variabilitě vztahů a partnerů. Sdílené hodnoty, podle kterých se pravidla konstruují jsou ale svoboda jedince a otevřená komunikace mezi partnery.

2.3 Formy nemonogamního soužití

Termín nemonogamie zastřešuje různé formy soužití. V knížce *The Ethical Slut* (Easton & Hardy, 2017) se často dočteme o tom, že je mnoho způsobů, jak přistupovat ke vztahům a lásce. Každý jedinec by měl dojít na to, co vyhovuje jemu a jeho partnerovi nebo partnerům. Každý vztah má svá specifika a snaží se co nejvíce vyhovět všem zúčastněným. Uvádíme ale v této kapitole několik nejčastějších forem, které nám pomohou lépe pochopit variabilitu nemonogamních vztahů.

2.3.2 Otevřený vztah

Otevřený vztah nebo také otevřené manželství je forma soužití, kdy pár není exkluzivní. Jeden nebo oba partneři mají dovoleno vyhledávat další partnery. Pravidla v tomto vztahu mohou být různá, jak už jsme zmínili dříve. Jedno z pravidel může být, že vztahy mohou být pouze sexuální a jedinec nemůže navázat citovou vazbu. V tomto případě by se jednalo o nemonogamní vztah. Jakmile by ale partneři mohli navazovat i emocionální vztahy, mohli bychom ho charakterizovat jako polyamorní. Časté pravidlo také bývá, že se tyto sexuální kontakty mohou odehrávat jen mimo domov partnerů. V otevřených vztazích také často najdeme hierarchii, kdy jeden partner je primární a ostatní sekundární (Anapol, 2010).

2.3.3 Polykula

Polykula je označení, které popisuje propojenou síť lidí v nemonogamních vztazích. Tak, jak si dokážeme představit chemickou molekulu, ve které jsou vztahy mezi atomy zaznačeny čarami, můžeme si představit i polykulu, kdy jsou takto zaznačené vztahy mezi jednotlivými lidmi. Polykula je zastřešující pojem pro různé formy nemonogamních vztahů. Jako polykulu můžeme označit i níže popsanou triádu nebo jakoukoli jinou formu nemonogamních vztahů (*polycule*, 2019).

2.3.3 Triáda

Jak už název napovídá, triáda se skládá ze tří partnerů. Jedná se o víc než jen o jeden sexuální kontakt tří lidí na jednu noc. Tento vztah je dlouhodobější a nejde jen o sexuální stránku ale i o emocionální (Anapol, 2010). Triáda spolu často sdílí domácnost a funguje jako běžná rodina.

2.3.4 Vztahová anarchie

Lidé, kteří praktikují vztahovou anarchii se zaměřují více na svobodu člověka než na závazek mezi partnery. Odmítají hierarchii vztahů, jakou známe třeba z otevřených manželství. Vztahoví anarchisté operují s každým vztahem zvlášť a odmítají jejich srovnávání mezi sebou. Snaží se nastavit co nejméně pravidel, jak jen je to možné, aby stále respektovali pocity druhých a bezpečnost sexu s více partnery, ale zároveň zachovali svobodu, jakou mají single lidé (Easton & Hardy, 2017).

3. SEXUÁLNÍ ORIENTACE A SEXUÁLNÍ FLUIDITA

„Sexuální orientaci rozumíme celoživotní, neměnný a nositelem nezapříčiněný a nezvolený stav výlučně nebo převažující citové preference osob druhého pohlaví (Weiss, 2010, p. 107).“ Dle této definice, kterou nalezneme v knize *Sexuologie* (Weiss, 2010), se může zdát, že můžeme pociťovat pouze heterosexuální přitažlivost, která v průběhu života zůstane nezměněna. V této kapitole bychom chtěli čtenáře obeznámit s poznatky, které se s touto definicí neshodují a přinést novější pohled na tuto problematiku.

Sexuální orientace je schopnost pociťovat sexuální přitažlivosti buď ke stejnému genderu jako jsme my sami (homosexualita), jiným genderům, než jsme my sami (heterosexualita) nebo stejnému i jiným genderům (bisexualita, pansexualita⁴) (LeVay, 2011). Můžeme se setkat s termíny jako je asexualita nebo demisexualita. Asexualita je absence sexuální touhy, nebo sexuální přitažlivosti pro ostatní jedince (Bogaert, 2015). Demisexualita popisuje, když jedinec nejprve musí navázat citový vztah s danou osobou, aby byl schopen cítit sexuální přitažlivost (Copulsky & Hammack, n.d.).

Sexuální orientace je utvářena čtyřmi fenomény. Předpokládáme, že tyto čtyři fenomény jsou v souladu a tvoří výslednou sexuální orientaci. Ale jak si v této kapitole rozebereme, není to tak vždycky (Bailey et al., 2016). Prvním fenoménem je sexuální chování. Sexuální chování je silně ovlivněno společností a kulturou, ve které jedinec žije, i situací, ve které se nachází. Rozhodnutí, s kým chce jedinec mít sex, je často ovlivněno morálkou jedince, touhou mít děti a dalšími okolnostmi v jeho životě (LeVay, 2011). Sexuální orientace popisuje, kým je jedinec přitahován na základě své individuální touhy (Fafejta, 2016).

Dalším fenoménem je sexuální identita, o které už jsme psali v kapitole základní pojmy. Sexuální identita je termín, kterým jedinec označuje sám sebe, na základě sexuální přitažlivosti a sexuálního vzrušení, které pociťuje. To ale není jediný aspekt, který hraje roli v tom, pro jaké označení se jedinec rozhodne. Vliv má i kultura, společenské stigma, nebo

⁴ Pansexualita označuje přitažlivost bez ohledu na gender jedince, zatímco bisexualita je přitažlivost k jednomu nebo více genderům. Pro pansexuální jedince nehraje gender roli při vybírání partnera (Ventriglio & Bhugra, 2019).

míra ztotožnění se s danou skupinou. Termíny, kterými označujeme sexuální identitu, jsou založené na binárním vnímání sexuality a genderu. Nemusí vyhovovat transgender nebo nebinárním lidem. Společenské vnímání jejich sexuální orientace se totiž bude měnit s jejich genderovou prezentací. Pojetí sexuální orientace jako sexuální identity nás nabádá myslet si, že sexuální orientace je neměnný rys (Galupo et al., 2014). Lidé mohou mít pocit, že je tu omezený počet termínů (gay, lesba, pansexuál), ze kterých si musí za každou cenu vybrat, přestože jim žádný z nich nesedí. Je také možné, že když už si nějaký termín vyberou, přijmou ho za svůj a snaží se do něj zapadnout. V důsledku mohou ignorovat některé myšlenky nebo emoce, které s touto sexuální identitou nejsou v souladu (Cass, 2005).

Třetím fenoménem je fyziologické sexuální vzrušení. Sexuální vzrušení je druhá fáze sexuálního reaktivního cyklu a projevuje se erekcí penisu u mužů, a prokrvením a zduřením zevních pohlavních orgánů a lubrikací poševního vchodu u žen (Orel, 2019). Vzrušení většinou nastává po tom, co je jedinec v přítomnosti atraktivního partnera nebo je vystaven erotickým obrazům, zatímco si představuje nebo je součástí sexuálních kontaktů (LeVay, 2011). Posledním fenoménem je sexuální přitažlivost. K sexuální přitažlivosti se dostaneme později v této kapitole u sexuální fluidity.

Naše sexuální touhy jsou dány biologickým základem, ale projevy naší sexuality jsou podřízeny normám a očekáváním společnosti, ve které žijeme (Fafejta, 2016). Právě z tohoto důvodu většina výzkumů sexuální orientace zkoumá sexuální přitažlivost popsanou respondenty. Předpokládá se, že sexuální přitažlivost motivuje sexuální chování a sexuální identitu, ne naopak (Bailey et al., 2016).

3.2 Sexuální orientace v MKN -10

Až do roku 1993 byla v mezinárodní klasifikaci nemocí (MKN) homosexualita vedena jako duševní onemocnění. Aktuální MKN-10 (2020) ale rozeznává několik diagnostických kategorií související se sexuální orientací. Jednou z nich je *porucha sexuálního vyžívání*, kdy si jedinec není jistý svou sexuální orientací nebo svou pohlavní totožností, což mu způsobuje úzkost a depresi. Dále popisuje *egodystonickou sexuální orientaci*, kdy jedinec se svou sexuální orientací není smířen a přeje si, aby byla jiná. A nakonec *porucha sexuálních vztahů*, kdy pohlavní identita nebo sexuální orientace jedince je odpovědná za obtíže vytváření nebo udržení vztahů se sexuálním partnerem jedince.

3.3 Modely sexuální orientace

Dříve byla sexuální orientace dělena na dvě přísně oddělené kategorie. Na homosexualitu a heterosexuální. Tento model nazýváme **dichotomický** (Halama, 2012). Později byla k tomuto modelu přidána ještě třetí kategorie, bisexualita, tedy přitažlivost ke stejnému i jiným genderům (Diamond, 2016). Většina výzkumů se zabývá tímto modelem tří kategorií. Dělí sexuální orientaci pouze na heterosexuální, bisexuální a homosexuální. Stále se ale setkáváme s názory, že bisexualita neexistuje a je to jen neschopnost jedince přijmout svou homosexualitu (Fafejta, 2016). Česká sexuologie existenci bisexuality příliš neuznává a zpochybňuje její existenci (Weiss et al., 2010), přestože světové výzkumy postupně tento model opouštějí a hledají odpovědi za hranicí tohoto binárního chápání.

Výzkumy (Vrangalova & Savin-Williams, 2012; Savin-Williams et al., 2013; Thompson & Morgan, 2008; Bailey et al., 2016) potvrdily, že je tu několik úrovní bisexuality, a dělení sexuální orientace do 3 kategorií nepopisuje celou skutečnost. Přiklání se k chápání sexuální orientace jako kontinua (Savin-Williams, 2016), jak popisuje Kinsey (Kinsey et al., 2003) a navrhuje zařazení dalších dvou kategorií: převážně homosexuální a převážně heterosexuální.

Může se zdát, že přidání těchto dvou kategorií je zbytečné, ale v roce 2007 v Americké národní databázi se 10 % žen a 3 % mužů se řadilo právě do kategorie převážně heterosexuální (Savin-Williams & Ream, 2007). V roce 2012 tyto čísla dokonce vyrostla na 15,8 % žen a 3,5 % mužů (Savin-Williams et al., 2013). Model 3 kategorií může být pro spoustu lidí omezující, zatímco když používáme model 5 kategorií, skoro všichni účastníci jsou schopni se do jedné z kategorií zařadit (Bohan et al., 1999). Povaha sexuální orientace ale bude o něco složitější. Pro mnoho lidí je složité zařadit se do nějaké „škatulky“ nebo popsat, jestli je více přitahují muži nebo ženy. Ukazuje se, že sexualita není **jednodimenzionální** spektrum. To, že se nám líbí ženy, neubírá na síle přitažlivosti k mužům (Savin-Williams & Vrangalova, 2013).

Storms (1980) představuje **dvoudimenzionální model** sexuální orientace. Tento model odlišuje homoerotickou a heteroerotickou přitažlivost, která každá tvoří jednu osu. Výsledná sexuální orientace je dána intenzitou přitažlivosti na každé ose. Jak popisujeme v kapitole o kritériích sexuální orientace, je tu více faktorů, které hrají roli v tom, jak určit něčí sexuální orientaci. To se snaží reflektovat **multidimenzionální modely**. Setkáme se s modelem KSOG (Klein Sexual Orientation Grid), který se zabývá 7 dimenzemi: sexuální

přitažlivostí, sexuálním chování, fantazií, emocionální preferencí, společenskou preferencí, heterosexuálním/bisexuálním/homosexuálním životním stylem a sebeidentifikací. Dokonce bere v potaz proměny během života a reflektuje tyto dimenze v minulosti, v přítomnosti a v ideální budoucnosti (Bohan et al., 1999). Tento model reflektuje možnost proměn v sexuální přitažlivosti v průběhu času a podporuje tak koncept sexuální fluidity.

V současné sexuologii se pro určení sexuální orientace používají tři faktory: erotická přitažlivost (sny, fantazie a citová náklonnost), sexuální identita a sexuální chování (Weiss, 2010). Sexuální chování ani sexuální identita, jak jsme zmínili dříve, není příliš spolehlivým ukazatelem sexuální orientace (Diamond, 2008).

3.4 Sexuální fluidita

Současné přístupy předpokládají, že sexuální orientace je rys, který se v průběhu života příliš nemění. V případě, že stálost sexuální orientace posuzujeme podle termínů, kterými lidé označují svoji sexuální orientaci (bisexuální, gay, lesba), může se zdát, že sexuální orientace je stabilní. Tímto ale posuzujeme stálost sexuální identity nebo sexuálního chování, ne přitažlivosti, která se časem měnit může. Bližším zkoumáním sexuální přitažlivosti si můžeme všimnout různých proměn v průběhu času. Sexualita není fixní, ale v průběhu času se může měnit, a to na celé šíři spektra. Zatímco pro některé jedince se v průběhu života moc nemění, pro někoho jiného se může měnit drasticky (Bohan et al., 1999).

Sexuální fluidita je kapacita jedince být flexibilní ve své sexuální odezvě, v závislosti na situaci. To jedincům umožňuje změny v přitažlivosti ke stejnému či jinému genderu, než jsou oni sami, a to v krátkých i dlouhých časových úsecích (Diamond, 2016). Existence sexuální fluidity nevyklučuje existenci sexuální orientace a ani se nesnaží naznačit, že všichni lidé jsou ze své podstaty bisexuální. Snaží se reflektovat, že sexuální orientace nutně nemusí popisovat každou sexuální touhu, kterou jedinec za svůj život pocítí. Někteří lidé vykazují stálost v tom, kdo je sexuálně přitahuje, zatímco u jiných lidí můžeme sledovat proměnlivost v průběhu života (Diamond, 2016). Sexuální fluidita nenaznačuje, že jedinec má kontrolu, nad sexuální přitažlivostí a může si vybrat, kdo ho bude přitahovat. Poznatky o sexuální fluiditě nepodporují konverzní terapii, která se snaží „léčit“ homosexualitu (Diamond, 2008).

Důležité je také poznamenat, že většina výzkumů o sexuální orientaci je založena pouze na výzkumu mužské sexuality. Ženská sexualita byla po dlouhou dobu ve výzkumu zanedbávána (Diamond, 2008). Tyto modely aplikujeme na lidi bez ohledu na pohlaví nebo gender, ale zkušenost mužů a žen se možná liší. Nacházíme genderové rozdíly ve stálosti sexuální přitažlivosti (Weinberg et al., 1994). Zatímco muži spíše svou sexualitu vidí jako pevnou a neměnnou, ženy si uvědomují možné změny dané specifickými vztahy, okolnostmi a volbou člověka (Diamond, 2008).

Výzkum zabývající se rozšířením zornic jedinců, jejich genitální reakci a subjektivní posouzení vzrušení v reakci na sexuální stimul, potvrzuje genderové rozdíly i v sexuálním vzrušení. Rozšíření zornic jedince značí aktivaci nervového systému, což se projevuje zvýšeným krevním tlakem, pocením nebo zvýšenou srdeční frekvencí (Orel, 2019). Rozšíření zornic taky značí, že podnět zaujal pozornost participanta, kterou není schopen kontrolovat. Rozšíření zornic indikovalo automatickou reakci těla, do kterého zahrnujeme i sexuální vzrušení. Ukázalo se, že u mužů vztah jejich sexuální orientace, genitální reakce a rozšíření zorniček je silnější, než u žen. Tedy heterosexuální muži byli převážně vzrušeni ženami a homosexuální muži byli převážně vzrušeni muži. Na druhou stranu ženy byly sexuálně vzrušeny ženami i muži nehledě na jejich sexuální orientaci, čímž se potvrdili už dříve publikované výzkumy na toto téma. Už v minulosti vyvstala otázka, jestli se dají porovnat výsledky mezi muži a ženami, když se jejich genitální reakce měří jinými přístroji. Zmiňovaný výzkum ale našel rozdíl i v reakci zornic, tedy potvrdil, že rozdíl v sexuálním vzrušení mužů a žen není dán zařízeními, kterými je fyziologická reakce měřena, ale rozdíl je opravdu dán pohlavím participanta (Rieger et al., 2015). Ukazuje se, že u mužů je jejich sexuální přitažlivost mnohem více propojena se sexuálním vzrušením v reakci na mužský a ženský erotický stimul než ta ženská. Ženy vykazují větší vliv blízkých vztahů s nepreferovaným pohlavím a vykazují větší nestálost v průběhu let (Kitzinger & Wilkinson, 1995).

3.5 Povaha sexuální fluidity

Dle Diamondové (2008) jsou tři fenomény, které umožňují sexuální fluiditu. Prvním je romantická láska, druhým jsou formy sexuální touhy a tím třetím je propojení těchto dvou fenoménů.

3.5.1 Romantická přitažlivost

Přitažlivost můžeme rozdělit na fyzickou a na emocionální. Fyzická přitažlivost je touha jedince podílet se na sexuálním kontaktu s danou osobou. Romantická, nebo také emocionální přitažlivost, se často podobá intimnímu přátelství, součástí kterého nemusí být sexuální touha. V různých zdrojích nalezneme pojem romantická orientace. Tento pojem se snaží reflektovat romantickou přitažlivost a situace, kdy se romantická a fyzická přitažlivost neshodují. Existují jedinci, kteří se identifikují jako homosexuální, tedy cítí fyzickou přitažlivost k lidem stejného genderu, ale zároveň jako biromantičtí, dokážou cítit romantické spojení se všemi gendery. Právě kvůli nejasným hranicím romantické přitažlivosti většina výzkumníků bere fyzickou přitažlivost jako ukazatele sexuální orientace (LeVay, 2011). Dva hlavní aspekty romantické orientace jsou vášnivá láska (*passionate love*) a družná láska (*companionate love*). Vášnivá láska je silné bažení po spojení s druhým člověkem. Když toto spojení nastane, jedinec cítí euforii a naplnění. Když tyto pocity nejsou opětovány, jedinec cítí separační úzkost a prázdnotu. Družná láska, *companionate love*, od slova *companion*, což v překladu znamená druh nebo společník, zahrnuje pocity romantické intimacy, citové vazby a věrnosti (Savin-Williams, 2017). Zdůrazníme několik aspektů romantické přitažlivosti, které přispívají k teorii sexuální fluidity. Neurobiologické mechanismy naznačují, že romantická přitažlivost funguje jinak a nezávisle na sexuální touze. Pohánějí ji jiné biologické mechanismy a tyto dva fenomény od sebe můžeme oddělit, přestože je mezi nimi jistě spojení, o kterém budeme mluvit později. Tyto dva fenomény vznikají odděleně. Romantická láska nemá „orientaci“, jako naše sexuální touha. Můžeme do někoho být zamilovaní, přestože jeho gender neodpovídá naší sexuální orientaci a nemusíme k němu cítit sexuální přitažlivost (Diamond, 2008).

3.5.2 Formy sexuální touhy

Druhým fenoménem jsou formy sexuální touhy: proceptivita a vzrušivost. Proceptivita (*proceptivity*), můžeme ji nazývat i libidem, je automatická a intenzivní forma sexuální motivace, která je poháněna pohlavními hormony. U mužů jsou to androgeny, hlavně testosteron, a u žen se k nim přidává ještě estrogen. Právě kvůli estrogenu, jehož hladiny se během menstruačního cyklu mění, se zdá, že ženská proceptivita je více variabilní

než ta mužská. Tato sexuální touha může vznikat samovolně a není závislá na situaci, ve které se člověk nachází.

Na druhou stranu, vzrušivost (arousability) je kapacita jedince být vzrušen jako důsledek různých sexuálních stimulů a situací. Vzrušivost je závislá na situaci, ve které se člověk nachází. Přestože jedinec původně necítil sexuální touhu, může najednou mít zájem o sex, jako odpověď na stimuly v jeho okolí, jako je romantická atmosféra nebo přitažlivý partner. Vzrušivost není poháněna sexuálními hormony, ale tím, jakým sexuálním stimulům je jedinec vystaven. Tyto stimuly mohou být různé a jsou závislé na kultuře, individuálních zkušenostech a očekávání (Diamond, 2008). Není to tak, že by naše těla pociťovala jednu, nebo druhou formu sexuální touhy. Ve většině případů můžeme rozeznat obě formy. Je ale důležité si uvědomit, že s proměnami hladin estrogenu během menstruačního cyklu u žen, se mění i proceptivita. To, co dříve výzkumníci nazývali slabým ženským libidem, mohou být pouze přirozené proměny v proceptivitě. Když proceptivita ovlivňuje sexuální touhu jen pár dní cyklu, kdy má žena vysoké hladiny estrogenu, zbytek cyklu ovlivňuje právě vzrušivost.

Diamond (2008) navrhuje, že sexuální orientace je programovaná pouze do proceptivity. Ta určuje, kdo nás sexuálně přitahuje a je propojena s genderem objektem naší sexuální touhy. Svou povahou je vzrušivost závislá na určitých sexuálních stimulech a situacích, není tedy vázaná na gender objektu naší sexuální touhy, a za určitých podmínek může jedinec cítit přitažlivost k nepreferovanému genderu, nezávisle na jeho sexuální orientaci. Důkazem toho může být účast na homosexuálních aktivitách v prostředí, kde se nachází jedinci jen jednoho pohlaví, jako jsou věznice nebo internátní školy (Hensley et al., 2001). Díky proměnám estrogenu většinu cyklu řídí ženskou sexuální touhu vzrušivost. Z tohoto důvodu by ženy měly mnohem častěji zaznamenávat touhu k nepreferovanému genderu (Diamond, 2008) a menší stabilitu přitažlivosti ze dne na den (Diamond et al., 2017).

3.5.3 Propojení sexuální touhy a romantické přitažlivosti

Třetím fenoménem je propojení mezi sexuální touhou a romantickou přitažlivostí. Jak jsme vysvětlili, sexuální touha a romantická přitažlivost jsou dva oddělené procesy, které ale mezi sebou mají silné kulturní, psychologické i neurobiologické propojení. Proto není neobvyklé, že se z platonické lásky vyvine sexuální touha, nebo naopak. Citový vztah může být důvodem, proč jsou jedinci nuceni přehodnotit svou sexuální identitu. V případě, že se

jedinec zamiluje do člověka genderu, který neodpovídá jeho sexuální orientaci, ale tento vztah je natolik silný, že je nakonec donutí přehodnotit celou svou identitu. Tento zážitek odhaluje rozmanitost sexuální a emocionální přitažlivosti a popírá teorii fixních sexuálních orientací. Silné emocionální vztahy, které se po emocionální stránce blíží pocitu zamilovanosti, kteří tito jedinci znají z předchozích heterosexuálních vztahů, mohou vést k přehodnocení své sexuální orientace (Diamond, 2008).

Na první pohled může být těžké rozlišit bisexualitu a sexuální fluiditu. Oba fenomény mají stejný výsledek: jedinec pociťuje přitažlivost k lidem stejného i jiných genderů. Hlavní rozdíl je, že bisexualita je stabilní a tím pádem jedinec pociťuje neexkluzivní přitažlivost v průběhu celého života (Diamond, 2016). To nevylučuje proměny během života. Je možné, že bisexuální jedinec v jednu chvíli bude pociťovat větší přitažlivost k ženám a v jinou chvíli k mužům. Jak jsme zmínili dříve, sexuální orientace se týká proceptivity (Diamond, 2008). Jedinec tedy zaznamenává samovolnou sexuální touhu k mužům, ženám a v některých případech, v závislosti na definici bisexuality, i nebinárním lidem. V případě sexuální fluidity mluvíme spíše o kapacitě změny v erotické reakci. Jedinec ji nemusí za život vůbec zaznamenat, může záviset na situaci, ve které se jedinec nachází, nebo ji pociťovat jen zřídka (Diamond, 2016). Spíše tedy než proměny v tom, kdo jedince přitahuje více v určitou chvíli, jde o vznik nové, dříve nepocítěné přitažlivosti k nepreferovanému genderu spojenou s konkrétní situací. Je velmi těžké stanovit hranici, kdy člověk tuto neexkluzivní přitažlivost pociťuje „zřídka“ a kdy běžně. Nemůžeme s jistotou určit, jestli to, co jedinec v dané situaci pociťuje je dáno jeho sexuální orientací nebo sexuální fluiditou. Není způsob, jakým určit individuální kapacitu pro sexuální fluiditu nebo prevalenci v populaci. Výzkum sexuální fluidity je ale důležitý pro pochopení proměn sexuální přitažlivosti, a sexuální orientace.

Sexuální fluidita nemusí být jediný fenomén, který vysvětluje změny v přitažlivosti. Kitzinger & Wilkinson (1995) zkoumali ženy, které se po více než 10 letech heterosexuálního života začaly identifikovat jako lesby. Snažili se zkoumat proces této změny. Ve výzkumu najdeme příklady žen, které prožívaly přitažlivost k druhým ženám už od útlého věku, ale taky spoustu příkladů, kdy se tato přitažlivost objevila až později v životě. Skoro polovina žen tohoto výzkumu (38 žen z 80) při popisu uvědomění své lesbické identity, zmiňovala pocity, které by se daly popsat jako vášnivé, přestože žádná z nich toto slovo nepoužila. To může naznačovat problém vyznat se ve vlastním prožívání a identifikovat pocity přitažlivosti. Jedna z participantek popisuje, že jí trvalo několik let uvědomit si, že to, co považovala za opravdu dobré a hluboké přátelství jsou vlastně pocity

lásky. Jako hlavní důvod uvádí, že ji nikdy nenapadlo, že by mohla milovat ženu. Protože dle společenských očekávání pocity lásky patří výhradně heterosexuálním párům. Až zamilování se do ženy nebo sex s ní byl pro mnohé participantky ten moment, kdy se začaly identifikovat jako lesby. Participantky také často popisovaly moment sebe-identifikace jako probuzení se z dlouhého spánku. Často popisovaly, že po coming outu si vzpomínaly na události z dětství nebo adolescence, kdy něco cítily k ženě nebo měly nějakou sexuální zkušenost se ženou, ale události vytěsnily. Jejich pocity k ženám jim přišly nepodstatné oproti jejich pocitům k mužům. Tento výzkum může popisovat zkušenosti žen, které jsou sexuálně fluidní, na druhou stranu je možné, že dané zkušenosti jsou důsledkem heteronormativní společnosti.

3.6 Sexuální fluidita a nemonogamní vztahy

Aspektem, který může ovlivňovat sexuální fluiditu je typ vztahu ve kterém se jedinec nachází. Lidé v nemonogamních vztazích vykazují větší proměny v přitažlivosti než lidé ve vztazích monogamních. Mají také větší možnosti navazovat intimní vztahy s více lidmi, je tu tedy větší prostor, pro vznik sexuální fluidity. Typ vztahu může mít vliv i na sexuální identitu. Lidé v nemonogamních vztazích, nebo lidé, kteří jsou „single“⁵, mohou formovat vztahy s muži i ženami, což zvyšuje pravděpodobnost, že se budou identifikovat jako bisexuální, než kdyby byli ve vztahu monogamním, s mužem nebo ženou. (Manley et al., 2015). Přestože se zdá, že typ vztahu má vliv na proměny sexuální přitažlivosti, při rešerši jsme našli jen jeden výzkum (Manley et al., 2015), který se tomuto tématu věnuje.

⁵ „Single“ je označení pro člověka, který je nezadaný.

VÝZKUMNÁ ČÁST

4. VÝZKUMNÝ PROBLÉM, CÍL A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Sexuální fluidita, je schopnost jedince pocítit přitažlivost k člověku jeho nepreferovaného genderu, bez ohledu na jeho sexuální orientaci. Tato přitažlivost nejčastěji vzniká v závislosti na situaci, ve které se jedinec nachází (Diamond, 2008). V zahraničí najdeme několik výzkumů (Katz-Wise, 2013; Diamond, 2016), které se sexuální fluiditou a proměnou sexuální přitažlivosti zabývají. Při rešerši se nám nepodařilo najít jediný český výzkum který by tuto problematiku zkoumal. Domníváme se, že povaha nemonogamních vztahů přispívá k tomu, že člověk má volnost experimentovat a zamýšlet se nad svou sexualitou. Lidé v nemonogamních vztazích mají více příležitostí než monogamní jedinci, navazovat intimní vztahy, díky kterým může vznikat sexuální fluidita.

Cílem výzkumu je zjistit, zda zkušenost s nemonogamním vztahem, který nebyl čistě homosexuální a zahrnoval muže a ženy, měla vliv na změny v sexualitě jedince, které by se daly popsat jako sexuální fluidita.

Výzkumné otázky:

1. Vnímají respondenti svou sexualitu jako pevnou a neměnnou?
2. Zaznamenávají respondenti ve svém životě změny ve své sexualitě, které by se daly klasifikovat jako sexuální fluidita?
3. Vnímají, že přitažlivost k člověku v tu chvíli nepreferovaného genderu byla primárně emocionální nebo fyzická?
4. Domnívají se respondenti, že zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v jejich sexualitě?
5. Vnímají změny v sexualitě jako důvod změnit svou sexuální identitu?

5. METODOLOGICKÝ RÁMEC

V této kapitole popíšeme typ výzkumu, metody sběru a zpracování dat, a nakonec výzkumný soubor a kritéria výběru.

5.1 Typ výzkumu

V kontextu tématu sexuální fluidity a partnerských vztahů jsme se rozhodli uskutečnit kvalitativní výzkum. Sexuální i emocionální přitažlivost je pro respondenty často velmi osobním tématem a zážitkem, který se nedá jednoduše definovat a popsat. Kvalitativní přístup nám umožňuje zachytit tuto jedinečnost a neopakovatelnost. Respektuje dynamiku tohoto fenoménu, proměnlivost sexuality a pomáhá nám zaměřit se na detaily zkušenosti respondenta (Miovský, 2006).

K analýze dat jsme zvolili interpretativní fenomenologickou analýzu (IPA). Tato metoda nám díky svému zakotvení ve fenomenologii, hermeneutice a idiografickém přístupu pomáhá zaměřit se na zkušenost konkrétního jedince a porozumět jí z jeho perspektivy. Respektuje, že i výzkumníkova zkušenost s fenoménem, jeho pohled na svět ovlivňuje výslednou interpretaci, která je zakotvena v datech pomocí přímých citací. Interpretace výsledků také nejsou brány jako pevně daná fakta, ale dávají možnost i jiným způsobům interpretace (Řiháček et al., 2013).

5.2 Design výzkumu a tvorba dat

Výzkum byl realizován v období od září 2021 do února 2022. Data byla získána pomocí polostrukturovaného interview, což je nejčastější forma sběru dat pro IPA. Polostrukturované interview dává respondentovi prostor volně mluvit o tématu, reflektovat svůj postoj k němu a nasměrovat interview k tomu, co mu přijde významné. Zároveň máme definované jádro interview, tedy otázky nebo témata, na které se tazatel s jistotou zeptá. Tento způsob interview nám pomáhá lépe uchopit daný problém (Řiháček et al., 2013).

Všechna interview proběhla osobně a se souhlasem respondentů byla nahrána a následně přepsána. Tři rozhovory proběhly v prostorách kaváren, které respondenti sami

zvolili, druhá polovina respondentů si vybrala uskutečnit rozhovor v soukromí, a rozhovory proběhly u autorky doma.

Nejkratší rozhovor trval 34 minut a nejdelší 62. Průměrná doba rozhovoru trvala 45 minut. Celková doba rozhovorů je 4 hodiny a 31 minut.

5.3 Výzkumný soubor a jeho výběrová kritéria

K výběru výzkumného souboru jsme zvolili metodu záměrného výběru. Vytvořili jsme letáček a dotazník, který jsme sdíleli na sociálních sítích Instagram a Facebook. Sdíleli jsme příspěvek na vlastním profilu a ve facebookové skupině Polyamory v Česku a na Slovensku. Na letáčku byly podmínky a stručné informace o rozhovoru. Dotazník sloužil k předvýběru respondentů. Nacházelo se v něm několik otázek na sexuální přitažlivost a nemonogamní vztahy, které nám pomohli zjistit více informací zájemci. Díky nim jsme mohli vyřadit zájemce, kteří nesplňují podmínky a vybrat ideální respondenty. Zájemci se mohli ozvat na email uvedený na letáčku nebo nechat svůj email v dotazníku.

Na dotazník odpovědělo 124 lidí, z toho 90 žen, 33 mužů a jeden gender fluidní člověk. Polovina dotazovaných (51 %) odpověděla, že má zkušenost s nemonogamním vztahem, z toho 90 % těchto vztahů nebylo čistě homosexuálních. Z celkového počtu dotazovaných 41 % po přečtení definice sexuální fluidity odpovědělo, že je sexuálně fluidních, 23 % odpovědělo, že nedokáže posoudit, zbytek odpověděl, že není sexuálně fluidní. Z celkového počtu dotazovaných 62 % odpovědělo, že má zkušenost s tím, že by se jejich sexuální přitažlivost k ostatním jedincům časem změnila. Z celkového počtu 124 lidí 25 nechalo svůj email, z toho 13 dotazovaných (10 žen, 1 muž a 1 genderfluidní člověk) odpovídalo kritériím:

- Respondent je starší 18 let
- Respondent má zkušenost s nemonogamním vztahem, který nebyl čistě homosexuální a zahrnoval muže a ženy
- Respondent odpověděl, že má zkušenost se změnou přitažlivosti k ostatním jedincům
- Respondent odpověděl, že je sexuálně fluidní nebo nedokáže posoudit.

Těmto dotazovaným byl odeslán email se zájmem o rozhovor, který se podařilo domluvit se 4 lidmi, kteří se stali respondenty v našem výzkumu. Dva lidé nevyplnili

dotazník a ozvali se přímo na letáček. Protože splňovali kritéria, domluvili jsme s nimi rozhovor, a stali se respondenty v našem výzkumu.

Výzkumu se účastnilo 6 lidí, z toho 5 žen a jeden muž. Nejmladšímu respondentovi bylo 20 let, nejstaršímu 32 a průměrný věk respondentů byl 25 let.

5.4 Metoda zpracování dat

K zpracování dat jsme použili metodu IPA. Rozhovory byly nahrávány na mobilní telefon, poté nahrány do počítače. Odtud byly za pomoci programů Microsoft Word a iTunes doslovně přepsány a vytištěny. Dále jsme pracovali pouze s tištěnou verzí.

Prvním krokem byla reflexe vlastního přístupu a vztahu ke zkoumanému tématu. Poté jsme přistoupili k analýze prvního rozhovoru. Text jsme několikrát četli a poslouchali a zvýrazňovali pasáže v textu, které nám přišly důležité vzhledem k tématu práce. Při dalších čteních jsme zaznamenávali poznámky na okraje papíru. Nejprve jsme text četli chronologicky, nakonec jsme přistoupili k dekonstrukci a snažili se zaznamenat myšlenky, které vytanuly, když jsme se podívali na text z jiného úhlu pohledu. Z poznámek jsme začali utvářet jednotlivá témata, která jsme zapsali do programu Microsoft Excel, kde jsme s nimi dále pracovali. Během práce v Excelu, kde jsme hledali souvislosti a strukturu v daných tématech jsme se stále vraceli k textu, abychom se ujistili, že respondentova slova interpretujeme správně. Poté jsme pokračovali k dalšímu rozhovoru. Nakonec jsme mezi přepisy hledali společná témata.

6. ETICKÉ HLEDISKO A OCHRANA SOUKROMÍ

Téma sexuální orientace a partnerských vztahů je pro mnoho lidí citlivé. Proto jsme se snažili, aby se respondenti cítili bezpečně a příjemně. Účastníci výzkumu byli obeznámeni s tématem rozhovoru předem a byli ujištěni o zachování anonymity dat. Pro jedince, které respondenti popisovali jsme zvolili náhodná jména. Účast na výzkumu byla dobrovolná a respondenti byli poučeni, že mohou z výzkumu kdykoli odstoupit a odpovídat na nic, co by jim mohlo být nepříjemné. Respondenti souhlasili s užitím dat pouze k účelům této bakalářské práce. Byl udělen ústní souhlas s nahráváním rozhovoru za podmíněk, že po analýze záznam smažeme, což bylo dodrženo.

7. VÝSLEDKY VÝZKUMU

V následující části prezentujeme analýzu našeho výzkumu. Nejprve se věnujeme analýze jednotlivých respondentů a narativní formou odpovídáme na naše výzkumné otázky. Obsah výzkumných otázek se týkal dvou stěžejních oblastí: vztahů a sexuality. Ty nyní u každého respondenta uvádíme formou shrnutí. Tučně zvýrazněná najdeme témata, která z analýzy vytanula. V druhé části nalezneme přehled společných témat napříč respondenty, a nakonec prezentujeme odpovědi respondentů dle jednotlivých výzkumných otázek.

7.1 Analýza dle jednotlivých respondentů

Respondentka 1 (R1)

Žena, 32 let

Vztahy

Respondentka má přítelkyni Janu, se kterou je kolem tří let, už přes dva roky spolu sdílí domácnost, kdyby to zákon umožňoval, vzaly by se. Vztah s přítelkyní popisuje jako ideální. Vztah je **od začátku otevřený**, hlavně na popud přítelkyně, která se často zamilovává do lidí nebo se ráda líbá s dalšími lidmi. Za celou dobu vztahu ale nenavázala s nikým vážnější kontakt. Respondentka s tímto souhlasila, dokud to její vztah s přítelkyní nijak neohrožuje. Respondentka má ještě přítele Jiřího. Vztah s Jiřím začal jako **čistě BDSM⁶ vztah**. Přibližně po půl roce se do sebe s R1 zamilovali, respondentka popisuje, že z toho byla „crazy“. Kvůli tomu se na chvíli přestali vídat, a pak spolu začali chodit. V současné době chodí na rande, přespávají u sebe, R1 popisuje, že je to to období předtím, než se spolu pár nastěhuje. Mají na sebe nároky a očekávání, což tento vztah dle respondentky odlišuje od „*kamarádství s výhodami*“. Jiří má manželku a děti, kterým Jana s R1 dělají kmotry. Všichni se navzájem znají a tráví spolu **čas v polykuli**. Občas spolu mají sex Jiří, respondentka a jeho manželka. Jiří s Janou jsou kamarádi a mají komplikovaný vztah, který respondentka moc nechápe.

⁶ Zkratka BDSM pod sebou skrývá slova bondáž, disciplína, dominance, submisivita, sadismus a masochismus. Tato zkratka označuje dobrovolné praktiky, které se pojí s těmito slovy (Fafejta, 2016).

Ve vztazích je **hierarchie**. Jana je primární partnerka, nemají ale mezi sebou **pravidla**. R1 popisuje, že to „*přirozeně funguje*“ protože na sebe nemají velké nároky a zároveň nedělají věci, co by se té druhé nelíbily. Jediným nevyřčeným pravidlem je, že **chtějí zůstat primárními partnerkami**. S Jiřím už pravidla ve vztahu mají. Jiří **nechce**, aby měla R1 **jiné mužské partnery**, což jí ani nevadí, protože to vidí jako součást BDSM roviny. „... *mi to jako vyhovuje, protože je to takové: patřím jemu, tak nesmím. Ale vyhovuje mi to jen proto, že reálně nechci.*“ Má nutkání mít ve vztahu nějakou **rovnost**, takže Jiří také nesmí mít další partnerky. R1 také popisuje, že je vztah s Jiřím „*mainstreamovej*“ a „*ukázka takového českého standardu*“, protože si víc „*kecají do věci*“. Má pocit, že spíše vztah s Janou vybočuje z nějakého průměru, hlavně kvůli té **volnosti**. S oběma má **otevřenou komunikaci**. R1 je vztahově saturovaná a nevyhledává nikoho dalšího. Své vztahy, spíše než jako polyamorní, vnímá jako dva monogamní vztahy.

Respondentka **nevnímá polyamorii jako sexuální orientaci**, přijde jí to spíše jako povahová vlastnost nebo preference soužití. Sama by o sobě **neřekla, že je polyamorní**. Má ráda **stabilitu** a v případě, že by vztah s jejími partnery skončil a hledala nový, tak by nepotřebovala, aby byl otevřený. V polyamorním vztahu se ocitla „omylem“, protože se zamilovala do dvou lidí, a ten vztah, ve kterém se nacházela umožňoval mít oba vztahy. Má pocit, že **otevřenost vztahu ovlivnila to, jak vnímá svou sexuální orientaci a změny v sexualitě**, protože ji to **ukotvilo** v jejím smýšlení, že je **bisexuální**: „*Protože do té doby jsem měla pocit, že se mi líbí holky, a jednou se mi líbil náhodný kluk. ... Takže do té doby to byla náhodná událost, a od té doby, co chodím s holkou a klukem, bych si byla mnohem jistější v zaškrťování té bisexuální kolonky.*“

BDSM je důležitá součást R1 života. Už od dětství si tvořila příběhy, které měly BDSM tematiku. Objevovaly se v něm ženy v romantickém vztahu. Věděla, že se jí BDSM líbí, ale měla pocit, že to „*musí tajit*“. Vztah s Jiřím iniciovala, kvůli tomu, že se oba zajímali o BDSM. Vztah začal jako čistě BDSM session. Postupně se scházeli častěji a společně experimentovali, popisuje **představy o znásilnění**, roleplay a sadomasochismus. **Odděluje BDSM rovinu od té sexuální**. První rok a půl se s Jiřím vídali jen kvůli BDSM, ta sexuální rovina přicházela až postupně, poté, co si řekli, že spolu chodí. **BDSM setting⁷** zvyšuje respondentčinu přitažlivost k mužům. **Bez BDSM má problém si sex s mužem „užít“**.

⁷ Setting v překladu do češtiny znamená prostředí. BDSM setting má vyjadřovat prostředí spojené s BDSM.

Sexualita

Vnímá sexuální orientaci jako **spektrum**. Respondentka popisuje svou sexualitu jako homoromantickou a bisexuální. **Odděluje přitažlivost k ženám a k mužům**. Ve 14 letech se jí začaly líbit ženy, první přitažlivost k muži pocítila až ve 23 letech, kdy se jí „*spíše sexuálně*“ začal líbit kolega. Do té doby se označovala termínem lesba, po této události začala přemýšlet, jestli není bisexuální. V té době iniciovala sexuální kontakt s několika muži, měla ale pocit že „*podvádí*“ protože se jí to nelíbilo. Její současný přítel Jiří je první muž, se kterým si sex užívá. Po navázání vztahu s Jiřím si „*je jistější*“ definovat se jako bisexuální, ale zdá se, že na to mají vliv **společenské normy**: „*Protože nemůžu říct, že jsem lesba, když chodím s klukem a jsem s ním spokojená. To by bylo divný. Tak asi bisexuální*“

Na její přitažlivost mají vliv tři faktory: **pohlaví, láska a BDSM**. Více ji přitahují ženy a láska ovlivňuje, jestli s někým dokáže mít sexuální kontakt. Nedokáže mít sex na prvním rande, potřebuje **člověka lépe znát**. Pak mluví o své „*BDSM orientaci*“. Odděluje **emocionální a fyzickou přitažlivost**. U emocionální inklinuje více k ženám, protože se v životě zamilovala jen do jednoho muže. Také tam vůbec nehraje roli BDSM. U fyzické přitažlivosti by se zařadila více ke středu, i když stále inklinuje více ke ženám. Právě ve fyzické přitažlivosti hraje velkou roli BDSM. Sex s muži ji baví, jen když je v tom zahrnuto BDSM. Říká, že **muži jsou přirozeně dominantnější**, což hraje velkou roli v tom, jestli ji někdo sexuálně přitahuje.

Neví, jestli může říct, že je sexuálně fluidní, ale uznává, že právě **BDSM setting** zvyšuje její přitažlivost k mužům. Vzhledem k tomu, že se s Jiřím **sblížili přes BDSM** uznává, že je to možnost.

Respondentka 2

Žena, 23 let

Vztahy

R2 vyrůstala v **nebezpečném prostředí**, kde se vyskytovalo emocionální, verbální i fyzické násilí. **Má špatnou zkušenost s muži** a dlouho se potýkala se strachem z nich a neschopností s nimi sdílet osobní prostor. Dlouho si myslela, že kvůli těmto zkušenostem nebude schopna mít s mužem vztah. Rozhodla se ale pokusit tuto nepříjemnou zkušenost

překonat. Ve všech vztazích si proto zakládá na **otevřené komunikaci**. Aby s někým mohla **navázat sexuální kontakt**, musí s ním být v **partnerském vztahu** a cítit se v bezpečí.

V současné chvíli má R2 snoubence Marka, přítelkyni Terezu a „akčníci parťáčku“⁸ Michaelu. BDSM ale provozuje ještě s více lidmi v rámci BDSM akcí. Dříve její snoubenec i přítelkyně byli její „akčníci parťáci“. Popisuje, že se snoubencem se **sblížili přes** extrémní praktiky v rámci **BDSM** schůzek. V průběhu pandemie hledala respondentka bydlení a nabídli jí ho Marek i Tereza, ale respondentka se rozhodla sestěhovat s Markem, což následně přerostlo ve vztah. R2 popisuje rozhodnutí si Marka vzít jako pragmatické, on se sňatkem souhlasil nedávno. Vztah se snoubencem je **sexuálně exkluzivní**. Vztah s Terezou je **založený na BDSM**. Tereza je aromantička a je pro ni BDSM více než romantický vztah. Vztah s Michaelou je také založený na BDSM ale respondentka rozlišuje mezi termíny „parťáčka“ a „přítelkyně“, kdy „přítelkyně“ je pro ni více emocionálně významné.

Má se svými partnery **otevřenou komunikaci**. Znají své **hranice**, nejen v rámci BDSM aktivit ale také zdravotní omezení atd. Vztahy jsou založené na **respektu** a **volnosti partnerů**. Respondentka chce **vědět o partnerech svých partnerů**. Tráví **společný čas v polykuli** i s **rodinou respondentky**.

Respondentka se považuje za „**BDSM pozitivní**“. Nedokáže si představit, že by bez BDSM „*dokázala žít*“. Je to velmi důležitá součást jejích vztahů. K BDSM inklinovala od doby, kdy začala přemýšlet nad partnerskými vztahy, kdy očekávala, že každý chce v sexuální oblasti experimentovat, zařazovat hru se smysly nebo roleplay. Vliv na uvědomění BDSM positivity taky měly **představy o znásilnění**. Přibližně v 11 letech objevila BDSM: „*a pochopila jsem, že tohle jsem já*“. BDSM také mělo **vliv na uvědomění její sexuální orientace**. **Odděluje ale BDSM od sexuálního prožívání**. „*Dokážu si užít bolest, a není pro mě sexuální, nemusí to tak být.*“ Má několik BDSM partnerů, se kterými vstupuje do různých rolí. Označuje se za switch, takže dokáže být dominantní i submisivní. V BDSM je pro ni ale výraznější SM pól (somasochismus), kde si také dokáže užít obě role. Je aktivní v **BDSM komunitě**, v místě bydliště mají BDSM scénu, kde se všichni znají, tráví spolu čas (i mimo BDSM).

R2 si **nevnímá polyamorii jako sexuální orientaci** ale jako alternativní vztahové uspořádání. **Monogamie** ji přijde **nepřirozená**. **Uvědomění své bisexuality ovlivnilo její smýšlení o polyamorii**, protože si nedokázala představit, že si bude muset „*vybrat jednoho*“

⁸ Jako „akčníci parťáky“ respondentka označuje partnery, se kterými provozuje BDSM.

člověka“. Ráda se líbá s různými lidmi a je pro ni důležitá možnost BDSM „akčnit“ s více lidmi, všechny její vztahy toto umožňovaly. Otevřenost jejích vztahů je postavena na těchto dvou možnostech, je ale **sexuálně exkluzivní**.

Sexualita

V dětství si respondentka představovala svou budoucnost s mužem a přitažlivost k ženám si začala uvědomovat až kolem 16 let. Jako jeden z důvodů uvádí **společenské normy**: „*A říkala jsem si, u nás je norma, že jsou všichni heterosexuální, tak já asi budu taky.*“ Sexuální **přitažlivost** si začala uvědomovat **skrz BDSM**. „... *protože já prvně začala cítit svou BDSM pozitivitu, a až od toho jsem odvodila nějakou svou vanilkovou⁹ existenci, která je mi do teď hrozně vzdálená.*“ První sexuální přitažlivost cítila k muži, skrz **představy o znásilnění**, kde je dominantní muž jako silná autorita a bez svolení si bere, co chce. Dlouho jí trvalo navázat sexuální kontakt s ženou, právě kvůli **potřebě partnerského vztahu**. Měla také **pochybnosti**, jestli by s ženou dokázala mít dlouhodobý vztah „*čistě kvůli tomu, že by mi chyběl penis*“. V současnosti už tyto pochyby nemá. Její předchozí sexuální kontakty byly s muži a jednou trans ženou, která si svou genderovou identitu uvědomila ve vztahu s respondentkou.

Respondentka **rozdílí přitažlivost k mužům a přitažlivost k ženám**. Zatímco ženy ji přitahovaly vždy, muže musí poznat na to, aby ji přišli sexuálně přitažliví. „... *já nevnímám muže jako zajímavé bytosti, když je potkávám, ale jenom ve chvíli, kdy se s nimi sblížím, tak zjistím, že je některý z nich sexuálně přitažlivý.*“ Použila termíny bisexuální a demisexuální, ale jen v případě mužů. Pro jednoduchost občas říká, že je „na holky“. **Nemá potřebu svou sexualitu nějak definovat** nebo o ní říkat ostatním. Svou sexualitu považuje za **stabilní**. Nemá pocit, že by ji více fyzicky nebo emocionálně přitahovali ženy nebo muži. Vnímá ale **rozdíl v její reakci**, když někoho poprvé potká. „*Stává se, že mě někdo čistě sexuálně přitahuje, a u těch žen je to docela normální, ale u těch mužů se to stane výjimečně, třeba jednou ročně.*“ **Genderová identita hraje** roli v tom, jak ji kdo přitahuje: „*U mužů a u žen a u lidí, co jsou něco mezi, to u mě funguje úplně jinak.*“

Respondentka nevyklučuje, že by **mohla být sexuálně fluidní**. Na různých BDSM akcích jí více mužů přijde atraktivních, ale není si jistá, jestli je to dáno tím, že jsou to podobně smýšlející lidé nebo kvůli **BDSM settingu**. Její vztah se snoubencem má lehké

⁹ Vanilkový sex se říká sexu bez BDSM. Vanilkovou existenci respondentka označuje sexuální přitažlivost, do které se nepromítá BDSM.

znaky sexuální fluidity. Nejdříve spolu začali dělat BDSM a při tom se sblížili přes extrémní praktiky, které společně zkoušely. To, přerostlo do vztahu. Je to jediný muž v životě respondentky, který je pro ni **atraktivní**, aniž by si v mysli musela zakrývat část jeho těla. Nevylučuje ale, že to může být dáno její **špatnou zkušeností s muži**

Respondentka 3

Žena, 29 let

Vztahy

V současné době má manžela, se kterým plánují v nejbližší době zakládat rodinu. Jsou spolu skoro 10 let a vztah **začínal jako monogamní**. Vztah otevřeli přibližně po 6 letech. R3 má dále přítele, se kterým je déle než rok. Tento vztah je ale v současné době z osobních důvodů přítele v pauze. Dále má dvě „*známosti nebo vztahy hodně v počátku*“, milence a „*velice komplikovaný vztah*“ se slečnou, se kterými se tolik nevidá, protože bydlí daleko. Její manžel má také více vztahů, ale na „*úrovni kamarádství s výhodama*“.

Respondentce se příčí hierarchizovat milostné vztahy. Zatímco její manžel vnímá své vztahy spíše jako kamarádké, respondentka své vztahy popisuje jako partnerské a je jí nepříjemné „*dávat škatulky jak moc a jak koho prioritně miluju*“. I přesto má ale ve vztazích určitou **hierarchii**. Její primární partner je její manžel, a přestože její ideál je „*mít oba chlapy v baráku nebo jednoho vyloženě poblíž*“, manžel s tímto nesouhlasí a respondentka to respektuje. Mají mezi sebou **otevřenou komunikaci**. Respondentka má potřebu to mít ve vztahu „*hodně vyrovnaný*“, tedy aby oba partneři měli další partnery a ve vztahu byla nějaká **rovnost**. Dříve, když vztah s manželem otevřeli, měli hodně **pravidel**. „*Dělej si co chceš, s kým chceš a nechci o tom vědět nic, dokud se nezeptám, pak chci vědět všechno. Nechci abys s někým byl v mé posteli.*“ V současné chvíli už moc pravidel nemají a spíše směřují k nějaké **svobodě** partnerů. Chtějí ale **znát partnery** svého partnera, což se děje, dokonce **tráví společný čas v polykuli**.

Respondentka popisuje **polyamorii jako svou sexuální orientaci**. „*Orientace jako taková je o tom, do koho se člověk zamilovává a já se zamilovávám často.*“ Přejde jí to jako něco, co je jí **přirozené**. Popisuje, jak se **často zamilovává** a jak by se vdávala „*dvakrát do roka*“. Být v **monogamním vztahu je pro ni nepříjemné** a není v tom spokojená. Popisuje, že potřebuje „*více odběratelů citu*“. „*Takže je to pro mě stejně zásadní, jak mít někoho nebo*

nemít někoho, nebo stejně zásadní pro hetero nebo homo lidi, že jejich partner má nějaké konkrétní pohlaví, tak pro mě je důležité, aby byli aspoň dva.“

Jsou s manželem i partnery aktivní v **BDSM komunitě**. BDSM provozuje jen se stávajícími, výše popsanými, partnery, se kterými prvně navázala romantický nebo sexuální vztah a až potom do těchto vztahů zapojila BDSM aspekt.

Sexualita

Respondentka si v dětství myslela, že je heterosexuální, protože ji „*nenapadlo nad tím hloubat*“. Na střední škole, když jí bylo přibližně 15 let, si začala uvědomovat, že se jí líbí spolužačky. Během vysoké školy iniciovala vztah s ženami. Ze začátku měla **pochybnosti** a myslela si, že by to „*nemohlo být oficiálně a na věky*“ a že by se nemohla za ženu vdát. V současné době už s tímto nesouhlasí. Když dokončovala studia na vysoké škole, uvědomila si, že jí přitahuje její gender fluidní kamarád, což jí pomohlo si uvědomit, že jí **nezáleží na pohlaví nebo genderu** jedince. „*Prostě jsou lidi, kteří jo a lidi, kteří ne a nejsem schopna to nějak bližší charakterizovat.*“ Při popisu své sexuality použila termín pansexuál, ale v současnosti **svou sexuální orientaci** už neřeší a **nemá potřebu ji nějak definovat**. Svou sexualitu popisuje jako **stabilní**. Proměny nevidí v tom, že by se jí proměňovala přitažlivost k určitému pohlaví nebo genderu, spíše v tom, jaké lidi zrovna potkává. Má určité **typy** lidí, kteří jí na ulici zaujmou: „*oplácaný zrzky*“ a „*dvoumetrový máničky*“. Obvykle ale, když někoho pozná, tak si prvně všimá osobnosti člověka, a pak až „*podružností jako je pohlaví*“ a vzhled. **Genderová identita** jedince pro ni **hraje roli**. Přitahují ji feminní ženy, maskuliní muži a líbí se jí, jak se u gender fluidních lidí tyto dvě složky „*mísí*“. **Nemá pocit**, že by byla **sexuálně fluidní**, protože nemá nepreferované pohlaví. **Její sexuální orientace neměla vliv na otevření jejího vztahu**.

Respondentka 4

Žena, 20 let

Vztahy

Respondentka popisuje zkušenost se vztahem, který v nedávné době ukončila. V současné chvíli má několik partnerů. Rozhodla se ale mluvit o své předchozí zkušenosti, protože vnímá, že ovlivnila pohled na její sexualitu a na monogamii. Popisovaný vztah trval tři a půl roku a **začínal jako monogamní**. R4 s tehdejším přítelem Václavem už od začátku

vztahu experimentovali s otevřením vztahu pro určité lidi. R4 popisuje zkušenost, kdy se s dalším heterosexuálním párem navzájem líbali a směřovalo to ke společnému sexu, který nakonec nenastal. Později byl Václav emocionálně nevěrný s ženou, ze zmíněného páru. Vztah s Václavem i po této zkušenosti byl definován jako monogamní. V průběhu těchto tří let pak do vztahu vstupovaly další ženy, které byly navázány na respondentku. Měli stanovená určitá **pravidla**, kdy se R4 musela vždy **dopředu** Václava **zeptat**, jestli může mít nějaký sexuální kontakt s danou ženou, měla **zakázané další muže**. R4 líbala několik žen, sex měla se třemi, a to vždy společně s Václavem. Při prvním společném sexu ve třech měli **předem určená pravidla**, co se může a co ne. Všechny ženy byly společné kamarádky. Respondentka popisuje vztah s nimi jako „intimní“ ale „romantika a závazek tam nezůstaly“. Výjimkou je poslední žena, se kterou romantický vztah pokračuje dále i po rozchodu s Václavem. Vztah s danou ženou ale rozchod s Václavem nijak neovlivnil.

Respondentka popisuje svou zkušenost, jako **neetickou**. Líbilo se jí mít stabilní vztah a na ten navázaný další romány se ženami. Popisuje ale, že Václav **neviděl ženy, jako soutěž** a že jí vadilo, že nemohla navazovat vztahy s muži. R4 udržovala několik vztahů s muži „na hraně“, o čemž otevřeně s Václavem mluvila. „*On věděl, že je to takové, že já k nim chovám nějaké city a je tam nějaká přitažlivost mezi náma. A já se vždycky zeptala, je okay, když udělám tohle?*“ Popisuje **otevřenou komunikaci a podporu** ze strany Václava objevovat její sexualitu. Vztah byl otevřený i pro Václava, ale on toho nikdy nevyužil.

Zkušenost se zmíněným vztahem jí pomohl uvědomit si, že **monogamní vztah jí nevyhovuje. Poylamorii nevnímá jako sexuální orientaci**, ale přijde jí **přirozená. BDSM a ženy** uvádí jako faktor, proč už nebude chtít vstupovat do monogamního vztahu.

Během vztahu s Václavem experimentovali s lehkým BDSM, což jí pomohlo uvědomit si, že je to něco, co se jí líbí a chtěla by s tím pokračovat. Po rozchodu s Václavem potkala jednoho muže, u kterého věděla, že ho BDSM zajímá, který se stal jejím **BDSM partnerem**. „*Ale pro mě ten sex, jako chodila jsem za ním, ne tolik kvůli němu, jako je to můj kamarád, zašla bych s ním na pivo, ale neměla jsem s ním sex kvůli němu, ale kvůli tomu, jaký to byl sex.*“ BDSM vnímá jako **faktor, proč už nechce mít monogamní vztah**, protože by chtěla udržet vztah se zmíněným partnerem. S ženami BDSM nikdy neprovozovala.

Sexualita

Respondentka pro popis své orientace použila termín bisexuální, kterým označovala svou sexualitu od doby, kdy si uvědomila, že jí přitahují ženy. Je jí v této „škatulce“ bezpečně. Vnímá, že **negativní stereotypy** o bisexualitě jako fetišizaci bisexuálních žen a mužský názor „s ženou mi neutečeš“ ovlivňují její identitu a **o své sexuální orientaci nemá potřebu mluvit**.

Popisuje, že v dětství se jí líbili muži a v 15 letech se jí začaly líbit ženy. K tomuto uvědomění ji přivedla **reprezentace homosexuálních vztahů** na internetu. **Přitažlivost** v průběhu jejího života **kolísá**. Někdy má období, kdy se jí líbí jen muži, jindy se jí líbí jen ženy a myslí si, že tyto proměny bude pociťovat i v budoucnu. **Genderová identita hraje roli** v tom, kdo ji přitahuje: „...u mužů vím, že mě přitahuje, když jsou feminní i maskuliní, ale u žen mě přitahuje jen když jsou feminní, ne když jsou maskuliní.“ **Rozlišuje přitažlivost k ženám a k mužům**. Přitažlivost k ženám popisuje jako intimní a romantickou, jako vyšší přátelství. Reflektuje, že se přitažlivost k ženám mohla **vyvinout přes intimitu**. „Vlastně vždycky ty ženy byly kamarádky a asi se ta přitažlivost vyvinula přes intimitu.“ Přesto zmiňuje, že ženy ji častěji zaujmou na ulici, a mužů si moc nevšímá. Přitažlivost k mužům popisuje jako sexuální a přátelskou. Cítí k mužům větší emocionální přitažlivost než k ženám, ale dává to za vinu **společenským normám**. „Prostě společnost, patriarchát, finanční zabezpečení a sociální statusy. S mužem je jednodušší být.“ Uznává, že se její vnímání možná v budoucnu bude ještě měnit.

Při odpovědi na otázku o sexuální fluiditě zmiňuje dvě situace, kde zaznamenala přitažlivost k nepreferovanému genderu. První, kdy pocítila přitažlivost k muži, Šimonovi, během svého vztahu s Václavem. Popisuje, že se jí ze začátku žádný muž během toho vztahu nelíbil a Šimon ji taky nepřišel na první pohled přitažlivý. Až v jeden moment, kdy ji o něčem vyprávěl, začala cítit silnou přitažlivost a zamilovala se do něj. A druhou situaci, kdy během tanečních nácviků ke své kamarádce pocítila emocionální a sexuální přitažlivost.

Respondent 5

Muž, 24 let

Vztahy

R5 popisuje zkušenost z minulosti. Měl vztah s nebinární osobou, pojmenujeme ji Alex, který byl hned od začátku otevřený. Alex si ke konci vztahu našel dalšího partnera. Přibližně po 3 měsících vztahu si respondent našel slečnu, která také byla v otevřeném vztahu. Popisuje, že si řekli, že jsou do sebe zamilovaní, ale že spolu nechodí. Zatímco vztah s Alexem se po 7 měsících rozpadl, vztah se slečnou stále trvá. R5 se nezmiňuje **o žádných pravidlech. Nemá potřebu vědět o dalších partnerech** své partnerky.

R5 se popisuje jako „*emočně rozpjatý*“ a reflektuje, že ho často **přitahuje více lidí**, emocionálně i fyzicky. Ve svých minulých vztazích byl vždy **emocionálně nevěrný**, někdy i fyzicky. Před pár lety se rozhodl, že by chtěl mít v budoucnu nemonogamní vztahy. Monogamie je mu **nepohodlná** a má pocit, že v ní **potlačuje kus sebe**. Reflektuje, že na něj měla **negativní dopad společenská očekávání**: „...člověk má v sobě společensky zakódované, že by monogamní být měl.“ Respondent si **nemyslí, že polyamorie je sexuální orientace**.

R5 **má zkušenost s BDSM, není to pro něj ale důležitá součást vztahů**. S BDSM se setkal ve vztahu s jednou z bývalých sexuálních partnerek, která ho do toho „*zasvětila*“. Popisuje, že je pro něj tato zkušenost byla ze začátku **nekomfortní**, ale časem se „*do toho dostal*“. Jeho motivací bylo **uspokojení druhé osoby**: „*Ale pokud si to neužívá ta druhá strana, tak mě to prostě nic nedá*“.

Sexualita

Respondent pro popis své sexuality použil termín bisexuální, ale inklinuje k ženám. Vnímá sexualitu jako spektrum a jako **proměnlivou**. Říká, že se **mění s věkem**, ale nedokáže si představit, že někdy bude čistě homosexuální nebo čistě heterosexuální. R5 vyrůstal v **liberálním prostředí**, takže mu přišlo přirozené své sexualitě nechávat průběh. I přesto vnímal **negativní názory společnosti** a o **své sexualitě moc nemluví**. Vnímá ale sexualitu jako **součást své identity**, má rád typickou gay kulturu a neztotožňuje se se společenskými představami o maskulinitě. **Rozlišuje u sebe přitažlivost k mužům a ženám**. Ženy ho přitahovaly od dětství. K ženám cítí silnou emocionální i fyzickou přitažlivost. Přitažlivost k mužům si začal uvědomovat kolem 12 let, kdy se mu začali líbit spolužáci. Přitažlivost k mužům ale kolísala v průběhu puberty a dospívání. K mužům cítí

hlavně fyzickou přitažlivost, emocionální naposlady ve 12 letech. Nemá sexuální zkušenost s mužem. Pro to, aby s někým mohl navázat **sexuální kontakt, tak ho musí dobře znát. Genderová identita hraje roli** v tom, kdo ho přitahuje. Líbí se mu feminní ženy a maskuliní až nebinární muži. Byl ve vztahu s nebinární osobou, která se narodila jako žena, prezentuje se maskulinně a někdy používá mužský rod. „*On vlastně používal ženský rod, když jsme se začali bavit, pak přešel na takové ty x koncovky, a teď používá mužský rod.*“ Respondent o této zkušenosti mluví, jako o **potvrzení si své bisexuality**. „*Já vlastně spal s někým, kdo měl pohlaví ústrojí ženy, ale oslovoval jsem ho mužským rodem. Říkal jsem mu kluku, což se mu hrozně líbilo, žejo, měl z toho tu genderovou euforii. No, takže jsem si potvrdil to, že jsem bisexuální, že mi to nevadilo, že mi to vyhovovalo.*“

Respondentka 6

Žena, 22 let

Vztahy

Respondentka udržuje „*intimní kontakty*“ s 3 lidmi. Primární vztah se svou přítelkyní, se kterou jsou spolu 7 let. S přítelkyní už několik let sdílí domácnost a po praktické stránce jsou na sobě závislé. Vztah popisuje jako „*velmi blízký, zároveň otevřený*“. Lásku se svou přítelkyní popisuje jako velmi hlubokou, skoro sourozeneckou. Před dvěma lety začala mít vztah s nebinární osobou, ale je to spíše vztah na dálku, který by přirovnala ke „*kamarádství s výhodami*“. Nechová k této osobě romantické city, zároveň je pro ni vztah důležitý. Nedávno navázala vztah s přítelem, který je velmi postavený na citech. Vzájemně si řekli, že se milují, což byl pro vztah velký krok. Popisuje, že jej „*z celého srdce miluje*“.

Ve vztazích je nějaká **hierarchie**. Respondentka nepoužívá slova jako primární nebo sekundární, ale uznává, že její přítelkyně má „*časem daný status*“ a veškerá **pravidla** ve vztazích se odvíjí od ní. O otevření vztahu se bavily od začátku: „*...věděly jsme, že she is the one, ale zároveň jsme obě měly takový pocit, že nechceme zůstat jen s tím jedním člověkem, že by to byla prostě svým způsobem škoda. Nejenom si jako něco zkusit a nevybouřit se, ale zároveň nepoznat jinou perspektivu.*“ K opravdovému otevření se dostaly asi po 3 nebo 4 letech a domluvily se, že chtějí **zachovat vztah**, co mají mezi sebou a budou na sebe „*dávat pozor*“, což se hlavně týká **ochrany před otěhotněním a sexuálně přenosnými nemocemi**. Přestože to není pravidlem, respondentka svou přítelkyni **informuje o** potenciálních **partnerech**, její současné dokonce **zná osobně**. Uvádí, že je to dle ní rozdíl mezi polyamorií

a nevěrou. Se všemi partnery **otevřeně komunikuje, podporuje** je ve vyhledávání dalších partnerů. Když někoho miluje, **nemá potřebu ho vlastnit, nežálí**, jen by chtěla, aby ten člověk mohl být v jejím životě. Přijde jí, že by vztahy měly být **vyrovnané**, je jí líto, že její přítelkyně zatím žádné další partnery nemá. Je pro ni důležitý **respekt a volnost partnerů**.

Není aktivní v BDSM komunitě, ale objevuje se v jejím sexuálním životě. Je to **důležité pro její partnery**, konkrétně pro vztah s nebinární osobou a pro její přítelkyni, pro ni samotnou není primární.

Řekla by, že **polyamorie je její romantická orientace**. Lásku přirovnává k sourozenecké, kde si taky nedokáže vybrat jednoho sourozence, kterého má nejraději. Polyamorie jí dávala vždycky smysl, je to pro ni **přirozené**. Říká, že pro ni je polyamorie o lásce. Zároveň to, že se **do někoho zamiluje nemusí znamenat, že k němu cítí fyzickou přitažlivost**.

Sexualita

Při popisu své sexuality použila termín „queer“¹⁰, protože „*popisuje všechno možné, zároveň se odchyľuje od takového heterosexuálního cis standartu.*“ V současnosti ale **nemá potřebu svou sexualitu nějak blíže definovat**. Má ale nutkání se vymezovat vůči heterosexuální kultuře. Její **sexuální identita rozhodně ovlivňuje její život**, je nějakým způsobem spjata s životním stylem. Dříve měla nutkání dávat svou sexualitu najevo, teď už se spíše snaží proti stereotypům bojovat. I v případě, že chodí s mužem, nepovažuje vztah za heterosexuální: „*každý vztah se mnou bude teplej*“.

Přibližně v 10 letech začala cítit romantickou přitažlivost k ženám. Protože nepochází z prostředí, které by bylo otevřené LGBTQ+ komunitě, nějaký čas bojovala **s internalizovanou homofobií**. V té době se označovala za lesbu, přestože je jí tento termín velmi nepříjemný. Používala ho spíše z důvodu, aby její rodina pochopila, o co se jedná. V 17 letech začala přemýšlet, zda by nemohla být bisexuální. Měla fantazie o mužích, ale dlouhou dobu měla strach nějaký vztah iniciovat. Má **špatnou zkušenost s muži**, ve výpovědi naznačuje sexuální obtěžování, popisuje strach a nebezpečí. Až přítel, se kterým je v současnosti, první muž, s kterým navázala fyzický kontakt, jí pomohl tento problém překonat. Popisuje, že tento strach z mužů je faktor, který jí možná bránil v uvědomění si své bisexuality.

¹⁰ Queer je souhrnné označení pro jakoukoli identitu, která vybočuje z heterosexuálních očekávání (Fafejta, 2016).

Říká o sobě, že je na **asexuálním spektru**, sex vnímá spíše jako sport nebo společenskou aktivitu. **Rozděluje** u sebe **emocionální a fyzickou přitažlivost i přitažlivost k mužům a ženám**. Zatímco u emocionální přitažlivosti dokáže pociťovat bez rozdílu pohlaví, u fyzické se naklání spíše k ženám. Sexualitu vnímá jako **spektrum**, uvědomuje si, že v jejím životě několikrát „fluktovala“ a **proměňovala se**. Otevírání vztahu a tendence k bisexualitě popisuje jako dva zároveň probíhající procesy, uvědomuje si ale, že **díky otevření vztahu měla možnost experimentovat a uvědomit si svou bisexualitu**. **Sexuální fluiditu ve svém životě zaznamenává**, a to konkrétně ve vztahu se svým přítelem, který jí přitahoval **emocionálně a po nějaké době začal přitahovat i sexuálně**. Zaznamenala, že jí začaly vzrušovat věci, které dřív považovala za „*neuskutečnitelné*“, „*zvláštní*“ a že by se jí nelíbily.

7.1 Přehled společných témat

Tabulky slouží jako přehled společných témat, která nalezneme napříč výpověďmi respondentů. Sloupečky reprezentují respondenty pod vlastním kódem. Pokud se dané téma u respondenta vyskytuje, označili jsme jej křížkem.

Témata k VO1: Vnímají respondenti svou sexualitu jako pevnou a neměnnou?

	R1	R2	R3	R4	R5	R6
Oddělení přitažlivosti ke stejnému a jinému genderu	X	X		X	X	X
Stabilní sexualita		X	X			
Proměny v sexualitě	X			X	X	X
Spektrum	X				X	X
Proměny na spektru				X	X	X
Vnik nové přitažlivosti	X					

Tabulka 1 Témata k VO1

Témata k VO2: Zaznamenávají respondenti ve svém životě změny ve své sexualitě, které by se daly klasifikovat jako sexuální fluidita?

	R1	R2	R3	R4	R5	R6
Odpověděli, že jsou sexuálně fluidní	X	X		X	X	X
Najdeme znaky sexuální fluidity	X	X				X
Přitažlivost k nepreferovanému genderu	X	X				X

Tabulka 2 Témata k VO2

Témata k VO3: Vnímají, že přitažlivost k člověku v tu chvíli nepreferovaného genderu byla primárně emocionální nebo fyzická?

	R1	R2	R3	R4	R5	R6
Nejdříve emocionální poté fyzická	X	X				X
BDSM setting	X	X				
Představy o znásilnění	X	X				
Oddělení BDSM od sexuálního prožívání	X	X				
Vzrušení z předtím nepřitažlivých praktik						X
Strach z mužů	X	X				X
Přitažlivost se vyvinula přes intimitu				X		
Neuspokojivý sex s mužem bez BDSM	X					
První zkušenost se sexuální přitažlivostí k muži		X				X

Tabulka 3 Témata k VO3

Témata k VO4: Domnívají se respondenti, že zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v jejich sexualitě?

	R1	R2	R3	R4	R5	R6
Typ vztahu měl vliv na sexualitu	X			X	X	X
Sexualita měla vliv na typ vztahu		X		X		
Potvrzení si bisexuality	X			X	X	X
Otevřená komunikace	X	X	X	X		X
Volnost	X	X	X			X
Podpora				X		X

Tabulka 4 Témata k VO4

Témata k VO5: VO5 Vnímají změny v sexualitě jako důvod změnit svou sexuální identitu?

	R1	R2	R3	R4	R5	R6
Změna termínu, kterým označují sexuální identitu	X					X
Nevnímá potřebu definovat svou sexualitu	X	X	X		X	X
Negativní vliv společenských norem	X	X		X	X	X
Pochybnosti o homosexuální zkušenosti		X	X	X		

Tabulka 5 Témata k VO5

7.2 Odpovědi na výzkumné otázky

V této části odpovídáme na výzkumné otázky podle analýzy všech respondentů.

VO1: Vnímají respondenti svou sexualitu jako pevnou a neměnnou?

Dva respondenti (R2, R3) popsali svou sexualitu jako **stabilní**. Proměny zaznamenali jen v tom, s kým jsou v ten moment ve vztahu nebo zda potkávají více muže nebo ženy. Respondentka 2 vnímá stabilitu skrz **oddělení přitažlivosti k mužům a k ženám**: „*pokud se spokojím s těmi termíny bisexualita a demisexualita, tak to vysvětluje, že se to nemění*“. **Oddělení přitažlivosti k mužům a k ženám** najdeme i u jiných respondentů (R1, R2, R4, R5, R6).

Zbytek respondentů (R1, R4, R5, R6) popisuje ve své sexualitě **proměny**. Někteří ji popisují jako **spektrum** (R1, R5, R6). Tři respondenti změny vidí v tom, kdo je zrovna více přitahuje (R4, R5, R6). To popisuje **proměnlivost na spektru sexuality**. Respondentka 1 popisuje změnu v tom, že vznikla **nová přitažlivost** k mužům, kterou dříve nepocítovala.

VO2: Zaznamenávají respondenti ve svém životě změny ve své sexualitě, které by se daly klasifikovat jako sexuální fluidita?

Na otázku o sexuální fluiditě odpovědělo 5 respondentů (R1, R2, R4, R5, R6), že takovou situaci **zažili**. Když se ale blíže podíváme na jejich výpovědi, **znaky sexuální fluidity**, jak je popsána v teoretické části této práce, bychom **zaznamenali** jen u tří respondentů (R1, R2, R6). Tito tři respondenti zaznamenali **přitažlivost k nepreferovanému genderu**.

VO3: Vnímají, že přitažlivost k člověku v tu chvíli nepreferovaného genderu byla primárně emocionální nebo fyzická?

Všechny respondentky (R1, R2, R6), u kterých najdeme znaky sexuální fluidity popisují **nejprve emocionální, poté fyzickou** přitažlivost k danému partnerovi. U dvou respondentek (R1, R2) se tato přitažlivost vyvinula **skrz BDSM vztah**. Obě respondentky uvádí **BDSM setting** jako faktor, který **zvyšuje jejich sexuální přitažlivost k mužům**, kteří jsou jejich nepreferovaný gender. U obou najdeme **představy o znásilnění** a obě respondentky **oddělují BDSM od jejich sexuální přitažlivosti**. Respondentka 1 **nedokáže mít uspokojivý sex s mužem bez BDSM**. Dvě respondentky (R2, R6) popisují svého současného partnera jako **prvního muže, který jim přijde sexuálně přitažlivý**. V případě

respondentky 2, aniž by musela zakrývat část jeho těla. Respondentka 6 popisuje, že ji s přítelem začaly **vzrušovat věci, které ji dříve nevzrušovaly**. Všechny respondentky (R1, R2, R6) popisují **dřívější strach z mužů**, který díky svému současnému vztahu překonaly.

Respondentka 4 popisuje **přitažlivost** ke svým kamarádkám **přes intimitu**, což by také mohl být znak sexuální fluidity. Dle jejích odpovědí na jiné otázky, jsme ji jako sexuálně fluidní neuvedly.

VO4: Domnívají se respondenti, že zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v jejich sexualitě?

Čtyři respondenti (R1, R4, R5, R6) uvádí, že **zkušenost s nemonogamním měla vliv** na to, jak si uvědomují svou **sexuální orientaci**. Nestalo se, že by otevření vztahu zapříčinilo nějakou změnu. Ale díky možnosti navazovat další romantické a sexuální vztahy, si několik respondentů **potvrdilo svou bisexualitu** (R4, R5, R6). V popisu nemonogamních vztahů najdeme společné znaky, které mohou mít vliv na tento proces uvědomění. Většina respondentů vnímá **otevřenou komunikaci** se svými partnery (R1, R2, R3, R4, R6), čtyři respondenti (R1, R2, R3, R6) popisují pocit **volnosti** ve vztahu a dva respondenti (R4, R6) vnímali **podporu** ze strany partnera objevovat svou sexualitu a vyhledávat další partnery. Dva respondenti (R2, R4) naopak popisují, že jejich přitažlivost k více než jednomu genderu je důvod, proč už nechtějí monogamní vztah a **vyhledávají nemonogamní formy soužití**.

VO5: Vnímají změny v sexualitě jako důvod změnit svou sexuální identitu?

Dva respondenti (R1, R6) v průběhu svého života **změnili** termín, jakým označují svou **sexuální identitu**. Většina respondentů (R1, R2, R3, R5, R6) **nevnímá potřebu** svou **sexuální orientaci definovat** nebo o ni mluvit. Ve výpovědích ale najdeme vliv **společenských norem** (R1, R2, R4, R5, R6), které ovlivnily výběr termínu pro svou sexuální identitu a indikovali **pochybnosti o validitě homosexuální přitažlivosti** (R2, R3, R4).

8. DISKUZE

Záměrem této práce bylo zjistit, zda zkušenost s nemonogamním vztahem, který nebyl čistě homosexuální, měla vliv na změny v sexualitě jedince, které by se daly popsat jako sexuální fluidita. V této závěrečné kapitole se blíže podíváme na výsledky naší analýzy a zasadíme je do kontextu teoretických poznatků. Dále se budeme zabývat limity naší práce, a nakonec nastíníme další možnosti výzkumu.

Jak jsme rozebírali v teoretické části, sexuální orientace, dle definice, je považována za neměnicí se rys (Weiss, 2010). Některé výzkumy (Bohan et al., 1999), ale nacházejí proměny v sexuální přitažlivosti, proto se naše první výzkumná otázka zabývala tím, jestli respondenti vidí svou sexualitou jako pevnou a neměnnou. Naše výsledky se spíše kloní k teorii o proměnlivosti sexuality, protože většina respondentů odpověděla, že vidí svou sexualitu jako proměňující se v průběhu jejich života. Několik respondentů také zmínilo, že sexualitu vnímají jako spektrum, a její proměny pociťují na tomto spektru. Tedy, že jednou cítí větší přitažlivost k mužům, jindy zase k ženám. To podporuje modely, které vnímají sexuální orientaci jako kontinuum, a mluví o několika úrovních bisexuality (Savin-Williams & Vrangalova, 2013; Thompson & Morgan, 2008). Tyto proměny nezapříčinily změnu termínu, kterým respondenti označovali svou sexuální identitu. I přes proměny se tedy stále definovali, nejčastěji, jako bisexuální. To popisuje výzkum Katz-Wise (2013), která říká, že sexuální identita je stabilní, přestože sexuální přitažlivost není. V teoretické části zabývající se modely sexuální orientace zmiňujeme dvoudimenzionální model, který odděluje homoerotickou a heteroerotickou přitažlivost (Storms, 1980). Podobné poznatky jsme našli i ve výpovědích našich respondentů. Většina respondentů vnímá přitažlivost ke každému genderu zvlášť. Zaznamenávají, že jejich přitažlivost k daným genderům je jiná, jinak se vyvíjí a jinak proměňuje. Často popisují, že přitažlivost k jednomu genderu se nemění a je přítomná od dětství, přitažlivost k tomu druhému se proměňuje.

Druhá výzkumná otázka se zabývala sexuální fluiditou. Konkrétně, zda respondenti zaznamenávají ve své sexualitě změny, které by se daly klasifikovat jako sexuální fluidita. Poté, co jsme respondenty obeznámili s definicí sexuální fluidity, 5 respondentů odpovědělo, že by o sobě řekli, že jsou sexuálně fluidní. Bližším zkoumáním jejich odpovědí a popisů této zkušenosti bychom sexuální fluiditu, dle definice Diamondové (2008) zaznamenali jen

u tří respondentů. V těchto výpovědích najdeme přitažlivost k nepreferovanému genderu, která vznikla v závislosti na situaci. Ostatní popisují spíše proměny v přitažlivosti na kontinuu sexuální orientace.

Následující výzkumná otázka se snaží blíže pochopit sexuální fluiditu a proces jejího vzniku. Snažili jsme se zjistit, zda přitažlivost k člověku v tu chvíli nepreferovaného genderu byla primárně emocionální nebo fyzická. Výpovědi respondentů byli v souladu s konceptem rozdělení romantické a fyzické přitažlivosti, jak píše LeVay (2011) ve své knize. Velká část respondentů vnímá rozdíl mezi fyzickou a emocionální přitažlivostí a vztah mezi nimi. Jedna respondentka dokonce popisovala, že pocity zamilovanosti u ní nemusí znamenat i fyzickou přitažlivost. Někteří respondenti také rozlišovali mezi svou sexuální a romantickou orientací. Vnímali rozdíl mezi tím, do jakého genderu jsou schopni se zamilovat a jaký gender je na první pohled přitahuje.

V teoretické části se odkazujeme na Diamondovou (2008), která popisuje romantickou orientaci jako nezávislou na genderu jedince. Některé výpovědi našich respondentů jsou v souladu s tímto poznatkem. Diamondová (2008) popisuje sexuální fluiditu jako vznik dříve nepocitované sexuální přitažlivosti k nepreferovanému genderu, v závislosti na situaci, velmi často přes emocionální spojení jedinců. Toto najdeme i v našem výzkumném souboru. Když se blíže podíváme na výpovědi tří respondentek, u kterých bychom sexuální fluiditu zaznamenali, najdeme, že přitažlivost vznikla jako nejprve emocionální a poté fyzická. Jedna respondentka popisuje, že ji začaly přitahovat věci, které jí dříve přitažlivé nepřišly. Nečekaným faktorem sexuální fluidity se u větší části respondentů ukázalo být BDSM. Dvě respondentky popisují vznik sexuální přitažlivosti skrz BDSM vztah. U těchto dvou respondentek se přitažlivost vyvíjela podobně. Nejprve navázali čistě BDSM vztah s mužem, díky kterému se s daným mužem sblížily a zamilovaly se. Vyvinula se u nich emocionální přitažlivost k danému muži, a nakonec pocítily přitažlivost i sexuální. Jedna z respondentek popisuje, že emocionální přitažlivost předcházela BDSM a fyzická přitažlivost se vyvinula až jako poslední. Zdá se, že BDSM setting je velmi důležitý pro to, jestli respondentkám muž přijde přitažlivý. Samy uvádí, že BDSM pro ně činí muže přitažlivějšími. Důvodem pro tuhle přitažlivost může být touha po dominanci, která je vlivem společenských norem více spjatá s maskulinitou. Jedna respondentka uvádí, že bez BDSM má problém mít uspokojivý sex s mužem. Ostatní dvě respondentky uvádí, že současný partner je první muž, který jim přijde přitažlivý. Důležité je poznamenat, že společné téma těchto tří respondentek je dřívější strach z mužů. Je tedy

těžké určit, jestli se jedná o sexuální fluiditu, nebo jsou dané pocity zapříčiněny předchozí nepříjemnou zkušeností.

Cílem naší práce bylo zjistit, zda zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v sexualitě respondenta, které by se daly popsat jako sexuální fluidita. Nemonogamní formy soužití dávají větší svobodu navazovat intimní vztahy s více lidmi. Jedinec nemá potřebu bránit vyvíjejícím se vztahům a je tu větší příležitost pro objevování vlastní sexuality (Manley et al., 2015). Nemůžeme jednoznačně říct, že by nemonogamní vztah měl vliv na změny v přitažlivosti respondenta. Několik respondentů popsalo, že možnost navazovat další vztahy jim pomohla objevit svou sexualitu a zjistit, že je přitahuje i člověk jiného genderu, než se kterým v té chvíli měli primární vztah. Otevřená komunikace a podpora v primárním vztahu dopomohla tomu, že se jedinec cítil svobodně objevovat svou sexualitu a potvrdit si své předchozí domněnky o přitažlivosti k více genderům. Všechny respondentky, u kterých jsme zaznamenaly znaky sexuální fluidity, už dříve přemýšlely o své přitažlivosti k mužům. Jedním z vlivů ale může být heteronormativní společnost, ve které žijeme. Přestože je více přitahují ženy, několik respondentek zmínilo, že být ve vztahu s mužem by bylo jednodušší. Vliv společnosti je zde patrný. Zjistili jsme, že pro některé respondenty jejich sexuální orientace a přitažlivost k více než jednomu genderu, měla vliv na to, do jakého vztahu chtěli vstupovat a proč vyhledávali nemonogamní formu soužití. To potvrzuje výzkum (Mogilski et al., 2017), který popisuje, že motivací pro nemonogamní soužití je často touha po partnerovi stejného genderu, jako je jedinec. Tuto motivaci najdeme i mezi našimi respondenty.

Naše poslední výzkumná otázka se zaměřovala na sexuální identitu. Konkrétně, zda jedinci vnímali změny v sexualitě jako důvod změnit termín, kterým označují svou sexuální identitu. Najdeme poznatky, že sexuální identita je stabilní, přestože se přitažlivost v průběhu času mění (Katz-Wise, 2013). Jak už jsme zmínili dříve, tomu odpovídají i naše výsledky. Výzkum (Mogilski et al., 2017) zaznamenává, že jedinci mění termíny, kterými označují svou sexuální identitu na základě genderu jejich současných partnerů. Tedy i přestože jedinec změny ve své sexualitě pocítí dříve, až v případě, že s člověkem daného genderu naváže partnerský vztah, změní termín, kterým svou sexuální identitu označuje. Výsledky naší analýzy se s tímto výzkumem shodují. Někteří respondenti váhali označit se jako bisexuální, přestože neexkluzivní přitažlivost pocíťovali i před daným partnerským vztahem. Najdeme i případ, kdy se respondentka označuje za bisexuální, přestože přitažlivost k mužům se týká jen jejího partnera. Velké množství respondentů vnímá negativní vliv společnosti na jejich sexuální identitu. U velké části respondentů můžeme

zaznamenat pochybnosti o homosexuální zkušenosti. Přestože jedinci měli homosexuální kontakt, pociťovali homosexuální přitažlivost, popisují pochybnosti, jestli tato zkušenost byla validní, jestli by dokázali mít homosexuální vztah. Většina respondentů ale nemá potřebu svou sexualitu definovat nebo o ní mluvit. Necháávají přitažlivosti volný průběh a příliš se nezabývají tím, jak svou sexuální orientaci popsat. I přesto je pro některé sexuální identita důležitá. Jedna respondentka popisuje, že i přes to, že má vztah, který na první pohled vypadá heterosexuálně, ona ho vnímá jako homosexuální, protože ona sama se označuje jako „*queer*“ jedinec.

Z analýzy vyplynulo několik témat, která byla výrazná, přestože se přímo nevztahovala k tématu. Jedním z nich bylo BDSM. Pro většinu respondentů bylo BDSM důležitou součástí jejich vztahů. Překryv polyamorní a BDSM subkultury není překvapením. Jak v zahraničí, tak i v České republice je polyamorie úzce spjata s dalšími subkulturami. V UK se polyamorie vyvinula především z BDSM komunity (Klesse, 2006). Druhým významným tématem byla přirozenost nemonogamie. Většina respondentů popisovala, monogamní vztah jako nevyhovující a mají pocit, že v něm potlačují kus sebe. To přispívá k teoriím, které popisují (Anapol, 2010); (Ryan & Jethá, 2014), že monogamie je pro lidi nepřirozená a vyvinula se až s příchodem soukromého vlastnictví.

Limity

Jedním limitem této práce je výzkumný soubor. Přes snahu najít respondenty, kteří jsou sexuálně fluidní, se nám nepodařilo utvořit „čistý“ výzkumný soubor. Sexuální fluidita je velmi složité a pro spoustu lidí neznámé téma. Pro identifikování sexuální fluidity je potřeba rozhovor s respondentem, a ani poté nemůžeme s jistotou říci, jestli je člověk sexuálně fluidní. Je to téma, které hodně spoléhá na introspekci jedince a na jeho vnímání vlastních přitažlivostí k ostatním jedincům. Je to téma velmi ovlivněno společností, ve které žijeme, proto získat „čistý“ výzkumný soubor není jednoduché. Domníváme se, že větší počet rozhovorů s jedním respondentem by mohl pomoci bližšímu pochopení vlivu nemonogamního vztahu na změny v sexualitě jedince. Až při analýze rozhovorů jsme narazili na další otázky, které bychom rádi položili respondentům. Domluva s respondenty ale byla taková, že rozhovor uskutečníme jen jeden.

Protože jsme zaměřili výzkum na jedince, kteří mají zkušenost s nemonogamním vztahem, vyřadili jsme soubor jedinců, kteří se identifikují jako „*single*“, ale mohou mít podobné zkušenosti jako náš výzkumný soubor. Jedinec, který se identifikuje jako „*single*“, může mít několik emocionálních a sexuálních kontaktů, které ale neoznačuje za partnerské

vztahy. I přesto vlivem těchto vztahů a experimentováním se svou sexualitou může zažít změny ve své sexualitě, které nesou znaky sexuální fluidity, a i jejich výpověď by nám mohla pomoci blíže pochopit tento fenomén. Bohužel jsme se během rozhovorů nedostali do podrobností sexuální fluidity a jejího vlivu na nemonogamní vztahy. Přestože jsme se explicitně na otázky zeptali, respondenti často stočili otázku někam jinam. Dle metody IPA je ale respondent nositel zkušenosti, kterou se snažíme zkoumat, věříme tedy, že nám respondenti předali informace, které pro ně byli v kontextu tohoto téma důležité.

Další oblasti výzkumu

Velké množství zdrojů, ze kterých jsme čerpali, jsou zaměřeny na genderové rozdíly v sexuální fluiditě (Diamond, 2016). V některých zdrojích nalezneme, že sexuální fluidita je ženská záležitost, a přestože muži mohou pociťovat proměny ve své sexualitě, jsou mnohem menší než ty ženské (Diamond, 2008). Myslíme si, že zajímavou oblastí dalšího zkoumání by mohlo být porovnání genderových rozdílů v stálosti sexuální přitažlivosti. Rozdíly mezi monogamními a nemonogamními vztahy a jejich vlivu na sexuální přitažlivost by nám mohlo přinést komplexnější porozumění této problematice. Když se blíže podíváme na výsledky naší analýzy, BDSM se projevilo jako významný faktor sexuální fluidity a sexuální přitažlivosti. Myslíme si, že výzkum zabývající se vlivem BDSM na sexuální fluiditu by mohl přinést zajímavé výsledky a pomohl nám blíže pochopit vliv na emocionální a sexuální přitažlivost. Zajímavé by bylo získat výzkumný soubor, kde jsou všichni respondenti sexuálně fluidní. Mohli bychom se více zaměřit na proces sexuální fluidity a jejímu propojení s nemonogamními vztahy.

Domníváme se, že další výzkum v oblasti sexuální orientace, identity a přitažlivosti je velmi důležitý, obzvláště v českém prostředí. Během psaní této práce se nám nepodařilo najít dostatečné množství českých výzkumů zaměřených na tuto oblast, a spousta prací obsahovala zastaralé informace. Bližší zkoumání sexuální orientace a přitažlivosti nám pomůže lépe porozumět jejímu fungování, její možné proměnlivosti a nestálosti. Tyto poznatky mají potenciál praktického využití i v terapii, při léčbě duševních onemocnění souvisejících se sexuální orientací.

9. ZÁVĚR

Výzkum ukázal, že čtyři respondenti vidí svou sexualitu jako proměňující se. Tři z těchto respondentů zaznamenali proměnlivost na kontinuu sexuální orientace. Vnímali změny v tom, jaký gender je v danou chvíli přitahuje více. I přes tyto proměny nezměnili termín, kterým označují svou sexuální identitu. Z analýzy vyplynulo, že většina respondentů (5)¹¹ odlišuje přitažlivost ke každému genderu zvlášť. Přitažlivost ke každému genderu je pro ně jiná a jinak se vyvíjí.

Většina respondentů (5) po obeznámení s definicí sexuální fluidity odpověděla, že by se za sexuálně fluidní označila. Přitažlivost k nepreferovanému genderu najdeme jen u tří respondentek. Usoudili jsme, že zbytek respondentů zaznamenává změny ve své sexualitě, nemůžeme ale říct, že by tyto změny nesly znaky sexuální fluidity.

Všechny tři respondentky, u kterých bychom znaky sexuální fluidity našly, pocítily nejdříve emocionální a následně fyzickou přitažlivost k člověku nepreferovaného genderu. Jedna respondentka reflektovala, že pocity zamilovanosti u ní nutně nemusí znamenat sexuální touhu. U dvou respondentek se jako významný faktor sexuální fluidity ukázalo BDSM. Díky navázání BDSM vztahu se u nich k danému muži rozvinula emocionální a následně fyzická přitažlivost. Označily BDSM jako významný faktor, který pro ně dělá muže atraktivnějším. Dvě z respondentek popsaly svého partnera jako prvního muže, který jim přijde přitažlivý. Jedna z nich uvedla, že bez BDSM nedokáže mít uspokojivý sex s mužem. Všechny tři respondentky během výzkumu zmínily dřívější strach z mužů.

Nemůžeme s jistotou říct, že by zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v sexualitě některého z respondentů. Čtyři respondenti ale uvedli, že jim tato zkušenost pomohla uvědomit si svou sexuální orientaci. Dva respondenti uvedli svou sexuální orientaci jako motivaci mít nemonogamní vztah.

Jen dva respondenti v průběhu svého života změnili termín, kterým označují svou sexuální identitu. Většina respondentů (5) nemá potřebu svou sexuální identitu nějak definovat. Pět respondentů popsalo negativní vliv společenských norem na svou sexuální identitu.

¹¹ V závorce udáváme počet respondentů, u kterých se dané téma vyskytovalo.

10. SOUHRN

Tato bakalářská práce se zabývá nemonogamními vztahy a sexuální fluiditou. Cílem této práce bylo zjistit, zda zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v sexualitě jedince, které by se daly popsat jako sexuální fluidita.

V první kapitole seznamujeme čtenáře se základními pojmy, které jsou důležité k plnému pochopení problematiky sexuální fluidity a nemonogamních vztahů. Definujeme sexualitu jako celoživotní aspekt lidského života, který zahrnuje pohlaví, genderovou identitu a roli, sexuální orientaci, erotismus, rozkoš, intimitu a reprodukci (*Defining sexual health*, 2021). Dále se zabýváme pohlavím, genderem a rozdílem mezi nimi. Stručně vysvětlujeme pojmy sexuální orientace, sexuální preference a sexuální přitažlivost. Našimi primárními zdroji v této kapitole jsou Fafejta (2016) a Janošová (2008).

V druhé kapitole této práce jsme se zaměřujeme na nemonogamní vztahy. Nemonogamie je zastřešující termín pro všechny vztahy, kdy partneři nejsou sexuálně exkluzivní. Odlišujeme tento pojem od pojmu polyamorie, která umožňuje navazovat i emocionální vztahy s více lidmi (Anapol, 2010). Dále se zabýváme poznatky evoluční psychologie a sexuologie, které vnímají monogamii jako nepřírozenou (Ryan & Jethá, 2014). Nemonogamní vztahy se vyznačují vnímáním partnerských vztahů jako různých forem přátelství. Na rozdíl od monogamie se tolik nezaměřují na prioritizaci sexuálních kontaktů (Barker, 2013). V některých nemonogamních vztazích můžeme najít hierarchii a pravidla. Na konci kapitoly popisujeme různé formy nemonogamního soužití jako jsou otevřené vztahy, polykule, triády a další.

V třetí kapitole se zabýváme sexualitou a sexuální fluiditou. Vysvětlujeme, co to je sexuální orientace a definujeme termíny, kterými ji označujeme. Rozdělili jsme sexuální orientaci na čtyři oddělené fenomény, které spolu interagují: sexuální chování, sexuální identitu, sexuální přitažlivost a sexuální vzrušení. Na sexuální chování a sexuální identitu má velký vliv kultura, ve které žijeme. Následně jsme zasadili sexuální orientaci do kontextu klinické psychologie a uvedli duševní onemocnění, která se sexuální orientace týkají. Popisujeme různé modely sexuální orientace. Dichotomický, který odděluje homosexualitu a heterosexualitu na dvě striktně oddělené kategorie (Halama, 2012). Také modely, které vnímají sexuální orientaci jako kontinuum a uznávají několik úrovní bisexuality

(Vrangalova & Savin-Williams, 2012). Sexuální orientace není jednodimenzionální, kdy na jedné straně je homosexualita na druhé heterosexuality. Výzkumy naznačují, že sexualita je dvoudimenzionální a můžeme od sebe rozlišit homoerotickou a heteroerotickou přitažlivost (Storms, 1980). Zmiňujeme i multidimenzionální model KSOG, který připouští koncept sexuální fluidity (Bohan et al., 1999). Dále se zaměříme na sexuální fluiditu, tedy kapacitu jedince být flexibilní ve své sexuální odezvě, v závislosti na situaci (Diamond, 2008). V sexuální fluiditě a sexuální přitažlivosti najdeme genderové rozdíly. Nakonec popisujeme fenomény, které sexuální fluiditu umožňují: romantická přitažlivost, formy sexuální touhy a propojení mezi romantickou přitažlivostí a sexuální touhou. Zdůrazňujeme rozdíl mezi sexuální fluiditou a bisexualitou.

Cílem této práce bylo popsat, jestli zkušenost s nemonogamním vztahem má vliv na změny v sexualitě, které můžeme nazvat sexuální fluiditou. Stanovili jsme si 5 výzkumných otázek. První se věnovala tomu, jestli respondenti vnímají svou sexualitu jako pevnou a neměnnou. Druhá se zaměřovala na to, jestli respondenti ve své sexualitě zaznamenávají změny, které by se daly klasifikovat jako sexuální fluidita. Třetí se týkala vzniku této sexuální fluidity a jestli jedinec pocítil primárně emocionální nebo fyzickou přitažlivost. Čtvrtá otázka se zabývala vlivem nemonogamního vztahu na sexuální fluiditu a poslední změnami v sexuální identitě. Provedli jsme kvalitativní výzkum pomocí Interpretativní fenomenologické analýzy (IPA). Pomocí sociálních sítí jsme vyhledali respondenty, kteří odpovídali našim kritériím a provedli s nimi polostrukturované rozhovory. Výzkum probíhal od září 2021 do února 2022. Měli jsme 6 respondentů, 5 žen a jednoho muže. Průměrný věk respondentů byl 25 let, nejmladšímu bylo 20 let, nejstaršímu 32 let. Rozhovory jsme doslovně přepsali a zpracovali pomocí metody IPA. Analýza je prezentována nejprve jednotlivě po respondentech, a nakonec jako odpověď na výzkumné otázky.

Z analýzy vyplynulo, že většina respondentů (4) vnímá sexualitu jako proměňující se. Zaznamenávají proměnlivost v tom, který gender je více přitahuje, což můžeme nazvat proměnami na spektru sexuální orientace. Většina respondentů odlišuje přitažlivost ke každému genderu. I přes proměny přitažlivosti se sexuální identita nemění. Většina respondentů (5) nemá potřebu svou sexuální identitu definovat, vnímají ale negativní vliv společenských norem. Všichni až na jednoho respondenta odpověděli, že by se za sexuálně fluidní označili. Usoudili jsme ale, že znaky sexuální fluidity najdeme jen u tří respondentek. Tyto tři respondentky pocítily přitažlivost k jedinci nepreferovaného genderu. Nejprve se u nich vyvinula emocionální a následně fyzická přitažlivost. U dvou respondentek v této

přitažlivosti hrálo roli BDSM. Díky BDSM navázaly emocionální a následně i sexuální vztah s mužem. BDSM je pro ně významný faktor, který pro ně dělá muže atraktivnější. Jedna respondentka nedokáže mít bez BDSM uspokojivý sex s mužem. Pro dvě respondentky je jejich partner první muž, který jim přijde přitažlivý. Společné téma těchto tří respondentek je dřívější strach z mužů. Nelze s jistotou říct, že by u některého respondenta měl nemonogamní vztah vliv na změny v sexualitě. Čtyři respondenti ale popsali, že jim nemonogamní vztah umožnil objevit svou sexualitu. Dva respondenti vnímají svou sexuální orientaci jako důvod vyhledávat nemonogamní vztah.

LITERATURA

Anapol, D. (2010). *Polyamory in the 21st Century: Love and Intimacy with Multiple Partners*. Rowman & Littlefield Publishers.

Bailey, J., Vasey, P., Diamond, L., Breedlove, S., Vilain, E., & Epprecht, M. (2016). Sexual Orientation, Controversy, and Science. *Psychological Science in the Public Interest*, 17(2), 45-101. <https://doi.org/10.1177/1529100616637616>

Barash, D., & Lipton, J. (2002). *The myth of monogamy : fidelity and infidelity in animals and people*. Henry Holt and Company.

Barker, M. (2013). *Rewriting the rules: an integrative guide to love, sex and relationships*. Routledge.

Bergstrand, C., & Williams, J. (2000). Today's alternative marriage styles: The case of swingers. *Electronic journal of human sexuality*, 3(10).

Bogaert, A. (2015). Asexuality: What It Is and Why It Matters. *The Journal of Sex Research*, 52(4), 362-379. <https://doi.org/10.1080/00224499.2015.1015713>

Bohan, J., Russel, G., & Cass, V. (1999). *Conversations about psychology and sexual orientation*. New York University Press.

Capponi, V. (1994). *Sexuologický slovník* (1. vyd). Grada.

Cass, V. (2005). WHO IS INFLUENCING WHOM? THE RELATIONSHIP BETWEEN IDENTITY, SEXUAL ORIENTATION AND INDIGENOUS PSYCHOLOGIES. *Gay and Lesbian Issues and Psychology Review*, 1(2).

Copulsky, D., & Hammack, P. Asexuality, Graysexuality, and Demisexuality: Distinctions in Desire, Behavior, and Identity. *The Journal of Sex Research*, 1-10. <https://doi.org/10.1080/00224499.2021.2012113>

De Cecco, J., & Parker, D. (1995). The Biology of Homosexuality. *Journal of Homosexuality*, 28(1-2), 1-28. https://doi.org/10.1300/J082v28n01_01

Defining sexual health. (2021). Who.int. Retrieved 2022-03-09, from <https://www.who.int/teams/sexual-and-reproductive-health-and-research/key-areas-of-work/sexual-health/defining-sexual-health>

Diamond, L. (2008). *Sexual fluidity: Understanding women's love and desire*. Harvard University Press.

Diamond, L. (2016). Sexual Fluidity in Male and Females. *Current Sexual Health Reports*, 8(4), 249-256. <https://doi.org/10.1007/s11930-016-0092-z>

Diamond, L., Dickenson, J., & Blair, K. (2017). Stability of Sexual Attractions Across Different Timescales: The Roles of Bisexuality and Gender. *Archives of Sexual Behavior*, 46(1), 193-204. <https://doi.org/10.1007/s10508-016-0860-x>

Diamond, M. (2002). Sex and Gender are Different: Sexual Identity and Gender Identity are Different. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 7(3), 320-334. <https://doi.org/10.1177/1359104502007003002>

Easton, D., & Hardy, J. (2017). *The Ethical Slut: A Practical Guide to Polyamory, Open Relationships and Other Freedoms in Sex and Love* (3rd edition). Ten Speed Press.

Fafejta, M. (2004). *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Jan Piszkiwicz.

Fafejta, M. (2016). *Sexualita a sexuální identita: sociální povaha přirozenosti* (Vydání první). Portál.

Fisherová, E. (2021). *Proč je polyamorie na vzestupu*. Retrieved 2022-03-29, from <https://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/clanek/proc-je-polyamorie-na-vzestupu-40355227>

Galupo, M., Davis, K., Grynkiwicz, A., & Mitchell, R. (2014). Conceptualization of Sexual Orientation Identity Among Sexual Minorities: Patterns Across Sexual and Gender Identity. *Journal of Bisexuality*, 14(3-4), 433-456. <https://doi.org/10.1080/15299716.2014.933466>

Halama, P. (2012). *Vztahy homosexuálních mužů s jejich rodiči* [Diplomová práce]. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, katedra psychologie.

Hensley, C., Tewksbury, R., & Wright, J. (2001). Exploring the Dynamics of Masturbation and Consensual Same-Sex Activity Within a Male Maximum Security Prison. *The Journal of Men's Studies*, 10(1), 59-71. <https://doi.org/10.3149/jms.1001.59>

Janošová, P. (2008). *Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí*. Grada.

Katz-Wise, S. (2013). Sexual fluidity in young adult women and men: associations with sexual orientation and sexual identity development. *Psychology & Sexuality*, 6(2), 189-208. <https://doi.org/10.1080/19419899.2013.876445>

Kibbe, K. (2020). *This Is the (Very Important) Difference Between "Sexual Orientation" and "Sexual Preference"*. InsideHook. Retrieved 2022-03-09, from https://www.insidehook.com/daily_brief/news-opinion/difference-between-sexual-orientation-and-sexual-preference

Kinsey, A., Pomeroy, W., & Martin, C. (2003). Sexual Behavior in the Human Male. *American Journal of Public Health*, 93(6), 894-898. <https://doi.org/10.2105/AJPH.93.6.894>

Kitzinger, C., & Wilkinson, S. (1995). Transitions from heterosexuality to lesbianism: The discursive production of lesbian identities. *Developmental Psychology*, 31(1), 95-104. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.31.1.95>

Klesse, C. (2006). Polyamory and its 'Others': Contesting the Terms of Non-Monogamy. *Sexualities*, 9(5), 565-583. <https://doi.org/10.1177/1363460706069986>

LeVay, S. (2011). *Gay, straight, and the reason why: the science of sexual orientation*. Oxford University Press.

Manley, M., Diamond, L., & van Anders, S. (2015). Polyamory, monoamory, and sexual fluidity: A longitudinal study of identity and sexual trajectories. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity*, 2(2), 168-180. <https://doi.org/10.1037/sgd0000098>

Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu* (Vyd. 1). Grada.

Mogilski, J., Memering, S., Welling, L., & Shackelford, T. (2017). Monogamy versus Consensual Non-Monogamy: Alternative Approaches to Pursuing a Strategically Pluralistic Mating Strategy. *Archives of Sexual Behavior*, 46(2), 407-417. <https://doi.org/10.1007/s10508-015-0658-2>

Orel, M. (2019). *Anatomie a fyziologie lidského těla: pro humanitní obory* (Vydání 1). Grada.

polycule. (2019). Dictionary.com. Retrieved 2022-03-09, from <https://www.dictionary.com/e/gender-sexuality/polycule/>

Poruchy psychické a chování související se sexuální vývojem a orientací. (2020). Retrieved 2022-03-29, from <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F65>

Rábková, D. (2018). *Kulturní analýza polyamorní komunity zaměřená na konstrukci a význam pravidel v partnerských vztazích* [Diplomová práce]. Masarykova Univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra sociologie.

Rieger, G., Cash, B., Merrill, S., Jones-Rounds, J., Dharmavaram, S., & Savin-Williams, R. (2015). Sexual arousal: The correspondence of eyes and genitals. *Biological Psychology*, 104, 56-64. <https://doi.org/10.1016/j.biopsycho.2014.11.009>

Rozvodovost. (2019). Retrieved 2022-03-29, from <https://www.czso.cz/documents/10180/45964328/1300691703.pdf/ce3cde52-76e0-45ed-8d54-03eb481d2af8?version=1.1>

Ryan, C., & Jethá, C. (2014). *Na počátku byl sex: kořeny moderní sexuality : jak se dáváme dohromady a proč se rozcházíme* (Vyd. 1). Argo.

Řiháček, T., Čermák, I., & Hytych, R. (2013). *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy* (1. vyd). Masarykova univerzita.

Savin-Williams, R. (2016). Sexual Orientation Categories or Continuum? Commentary on Bailey et al. (2016). *Psychological Science in the Public Interest*, 17(2), 37-44. <https://doi.org/10.1177/1529100616637618>

Savin-Williams, R. (2017). *Mostly Straight: Sexual Fluidity among Men*. Harvard University Press.

Savin-Williams, R., & Ream, G. (2007). Prevalence and Stability of Sexual Orientation Components During Adolescence and Young Adulthood. *Archives of Sexual Behavior*, 36(3), 385-394. <https://doi.org/10.1007/s10508-006-9088-5>

Savin-Williams, R., Rieger, G., & Rosenthal, A. (2013). Physiological Evidence for a Mostly Heterosexual Orientation Among Men. *Archives of Sexual Behavior*, 42(5), 697-699. <https://doi.org/10.1007/s10508-013-0093-1>

Savin-Williams, R., & Vrangalova, Z. (2013). Mostly heterosexual as a distinct sexual orientation group: A systematic review of the empirical evidence. *Developmental Review*, 33(1), 58-88. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2013.01.001>

Shively, M., & De Cecco, J. (1977). Components of Sexual Identity. *Journal of Homosexuality*, 3(1), 41-48. https://doi.org/10.1300/J082v03n01_04

Spokojenému sexuálnímu životu svědčí nemonogamní vztahy, tvrdí věda. (2018). Retrieved 2022-03-29, from https://www.idnes.cz/xman/sex/nemonogamni-vztahy-sex-spokojenost-polyamorie-otevrene.A180408_155241_xman-sex_fro

Storms, M. (1980). Theories of sexual orientation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38(5), 783-792. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.38.5.783>

Thompson, E., & Morgan, E. (2008). "Mostly straight" young women: Variations in sexual behavior and identity development. *Developmental Psychology*, 44(1), 15-21. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.44.1.15>

Ventriglio, A., & Bhugra, D. (2019). Sexuality in the 21st Century: Sexual Fluidity. *East Asian Archives of Psychiatry*, 29(1), 30-34. <https://doi.org/10.12809/eaap1736>

Vrangalova, Z., & Savin-Williams, R. (2012). Mostly Heterosexual and Mostly Gay/Lesbian: Evidence for New Sexual Orientation Identities. *Archives of Sexual Behavior*, 41(1), 85-101. <https://doi.org/10.1007/s10508-012-9921-y>

Weinberg, M., Williams, C., & Pryor, D. (1994). *Dual attraction: understanding bisexuality*. Oxford University Press.

Weiss, P., Zvěřina, J., & Janáčková, L. (2010). Existuje bisexualita?. *Praktický Lékař*, 90(5), 311-312.

Weiss, P. (2010). *Sexuologie* (Vyd. 1). Grada.

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

1. Abstrakt v českém jazyce
2. Abstract of Thesis
3. Ukázka letáčku
4. Přepis rozhovoru R6

Příloha 1:

Abstrakt diplomové práce

Název: Sexuální fluidita v nemonogamních vztazích

Autor práce: Kamila Novotná

Vedoucí práce: Mgr. & Mgr. Dagmar Halo

Počet stran a znaků: 62 stran, 102 224 znaků

Počet příloh: 4

Počet titulů použité literatury: 55

Abstrakt (800–1200 zn.):

Cílem diplomové práce bylo zjistit, zda zkušenost s nemonogamním vztahem měla vliv na změny v sexualitě jedince, které bychom mohli nazvat sexuální fluiditou. V teoretické části jsme se věnovali nemonogamním vztahům a jejich povahou. Dále jsme charakterizovali sexuální orientaci, sexuální fluiditu a její propojení s nemonogamními vztahy. Popsali jsme zkušenosti 6 respondentů, 5 žen a 1 muže, kteří mají zkušenost s nemonogamními vztahy a se změnami v sexuální přitažlivosti. Data jsme získávali pomocí polostrukturovaných rozhovorů a analýzu provedli pomocí metody IPA. Většina respondentů vnímala svou sexualitu jako proměnlivou, a to na spektru sexuální orientace. Znaky sexuální fluidity jsme zaznamenali u tří respondentů. U dvou respondentů jako faktor ovlivňující sexuální fluiditu vytanulo BDSM. Nelze s jistotou říct, že by u některého respondenta měl nemonogamní vztah vliv na změny v sexualitě. Většina respondentů zaznamenala, že nemonogamní vztah jim napomohl uvědomit si svou sexuální orientaci.

Klíčová slova: sexuální fluidita, nemonogamní vztahy, polyamorie, sexuální orientace

Příloha 2:

Abstract of thesis

Title: Sexual fluidity in non-monogamous relationships

Author: Kamila Novotná

Supervisor: Mgr. & Mgr. Dagmar Halo

Number of pages and characters: 62 pages, 102 224 characters

Number of appendices: 4

Number of references: 55

Abstract (800–1200 characters):

The aim of the thesis was to find out whether the experience of a non-monogamous relationship had an impact on changes in sexual attraction, which we could classify as sexual fluidity. In the theoretical part we discussed non-monogamous relationships and their nature. We characterized sexual orientation, sexual fluidity and its connection with non-monogamous relationships. We described the experiences of 6 respondents, 5 women and 1 man, who experienced changes in sexual attraction and had an experience with non-monogamous relationship. We have obtained the data using semi-structured interviews and analyzed using IPA. The majority of respondents perceived their sexuality to be fluid on a spectrum of sexual orientation. We observed signs of sexual fluidity in three respondents. Two respondents described BDSM as a factor influencing sexual fluidity. It cannot be said with certainty that a non-monogamous relationship influenced changes in sexuality for any respondent. Most respondents noted that a non-monogamous relationship helped them to become aware of their sexual orientation.

Key words: sexual fluidity, non-monogamous relationships, polyamory, sexual orientation

**MÁTE ZKUŠENOST S POLYAMORNÍM,
OTEVŘENÝM NEBO JINÝM NEMONOGAMNÍM
VZTAHEM?**

ZAHRNOVAL TENTO VZTAH MUŽE A ŽENY?

JE VÁM VÍCE NEŽ 18 LET?

Pokud jste odpověděli ano a máte zájem podílet se na výzkumném rozhovoru, kontaktujte mě, prosím, na emailu **kamila.novotna01@upol.cz** nebo vyplňte formulář v příspěvku.

**DĚKUJI A TĚŠÍM SE NA
SPOLUPRÁCI!**

Jedná se o výzkum k bakalářské práci o sexuální fluiditě. Pro více informací mě kontaktujte na emailu uvedeném výše.

**KATEDRA
PSYCHOLOGIE**
UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Příloha 4: Rozhovor s respondentem 1

Žena, 32 let

I: Jak byste definovala svou sexuální orientaci? Jestli to můžete popsat tak, jak to cítíte vy. Bez nějakých označení, co se používají. Tak, jak to prostě vnímáte.

R: No hned už ta první otázka je docela těžká, protože si myslím, že to, kdo mě sexuálně přitahuje, tak na to má vliv několik různých faktorů a jen jeden z těch faktorů je teda to pohlaví. A když bych to přepsala do nějaké jako matematické funkce, tak pokud to bude holka, tak má větší šanci, že mě bude přitahovat, ale když to bude kluk tak to není vyloučený. Takže je to asi nějaká bi- něco. Ale je to vlastně jen jeden z těch faktorů té sexuální orientace. Druhý bych řekla, že je nějaká jakože láska. Což zní jakože blbě. Ale vím, že jsou lidi, co můžou mít sex na první dobrou s někým v baru, ale mě to prostě vůbec nefunguje. Tak to je nějaký druhý faktor. No a ten třetí bych řekla, že je nějaká BDSM orientace. Což je prostě taky faktor. Jakože když je to něco, co mi sedne v téhle oblasti, tak je to prostě no. No když se tohle zkombinuje, tak potom to výsledný číslo, bych tak řekla, rozhoduje o tom, jestli s tím člověkem budu mít chuť spát nebo ne. No tak tak nějak to je. A ještě bych řekla, protože mi to nepřijde nezajímavý, že jedna věc je nějaká sexuální orientace a druhá rovina je nějaká romantická orientace. A ono to není úplně to samý. A že v té romantické orientaci si myslím, vlastně nevím. Si myslím, že to není to samý, že tam ta BDSM část vůbec nevstupuje. A že třeba romanticky se mi líbily vždycky jenom holky, a až v posledních 2 letech jsem se zamilovala úplně náhodně do kluka ale těch 20 let před tím, 15, to byly vždycky jenom holky a bylo to takový, že třeba na základce ještě člověk nechce ani s nikým vyloženě spát. Že je to spíš takový líbí se mi tahle holka, chci s ní nějak interagovat, tak to spíš vnímám jako tu romantickou. A to je asi víc o tom pohlaví, kde ty holky jako převažují. Takže asi nějak homoromantická, bisexuální orientace?

I: Děkuji. Teď jste mi odpověděla na spoustu dalších mých otázek. Jestli se ale ještě můžu doptat, když si to představíte jako škálu, kdy na jedné straně je že vás přitahují ženy a na druhé muži, v té romantické, nebo jakoby emocionální rovině, kam byste se zařadila? Klidně procentuálně nebo prostě do jaké části?

R: Tak řekněme, ať to máme tu škálu nějak číselně, abyste nad tím snáz mohla přemýšlet, že - 10 jsou muži a 10 ženy a nula je jakože stejně. Tak v té romantické rovině bych dala tak jako 8. Protože já jako by romanticky jsem se zamilovala jen do jednoho kluka,

a to je protože má dost holčičí vlastnosti. On je hetero, je ale takovej citlivej a tohle. Takže bych dala tak 8 ve prospěch žen.

I: Myslíte si, že v tom hraje roli nějaká femininita? Když říkáte, že má ženské vlastnosti.

R: Těžko říct, no. Jako než jsem nad tím začala přemýšlet...je vlastně fajn jaký to bylo, ještě než nad tím člověk začal přemýšlet. Jako prostě základka, střední. No tak mě víc oslovovaly holky a asi jsem nedokázala říct proč, nevím, jestli to dokážu teď. Ale vlastně se mi myslím stávalo to samý, co se stává všem lidem, že se mi prostě začne líbit nějaká holka, a to se projevuje tak, že s ní chci trávit čas, aniž bych dokázala říct proč. Takže vlastně nedokážu říct čím to je. Myslím, že spousta holek by taky nedokázala říct čím je přitahují kluci. Možná kdyby se nad tím zamyslely, tak jako jo. Naopak moje přítelkyně není zas jako holčičí. Jako v leččem jo ale v leččem zase ne. Třeba má motorku.

I: A kdybyste na té stejné škále měla popsat tu sexuální přitažlivost? Tu fyzickou?

R: No tam je to složitý. Tam bych to určitě dala víc k tomu průměru. Tak bych dala třeba 3, kdy nula je pro rovnost muži a ženy. Tam je zas jako hypotéza, asi posledního roku, co mám, že ten BDSM faktor je docela velkej. A ti kluci to nějak umí líp. Dělat tu dominantní roli. Když si chcete hrát na nějaké dominantní – submisivní věci, tak s těma klukama, nebo chlapama, je to takové přirozenější, takže mě to docela funguje. Ale myslím si, že kdybych potkala nějakou holku, co to tak má a dělá to dobře, která je jako dominantní a sedneme si, tak by to bylo skvělý, jenomže ono jich moc není. Anebo jich není moc takových, co mi jako nepřijdou fejkový, já jsme jich jako moc nepotkala. Ale třeba ve filmech tak je to takový jako ahh, to nepůsobí úplně realisticky. Už jenom kvůli tomu, že chlap Vás může přimáchnout ke zdi. Holka jako moc, no mě asi jo, já jsem docela malá, ale rozumíte mi. Takže 3/10. Vono jako samozřejmě tím, že jsem jako jeden z faktorů sexuální přitažlivosti dala ten emociální faktor a tady jsem dala 3/10 tak se to taky posouvá víc k těm ženám. Víte, jak to myslím.

I: Přemýšlíte o sexuální orientaci jako o pevné a neměnné nebo spíš nějak volněji, ať už jako spektrum nebo jinak?

R: Určitě si myslím, že je to spíše spektrum. To si ve skutečnosti myslím o každým. Že každý je na tom spektru homo hetero a ony do toho určitě vstupují ještě společenské normy. Protože podle různých výzkumů homo mužů nebo bisexuálních mužů je méně než bisexuálních žen, ale je otázka na kolik je to tak doopravdy a na kolik je to dáno tím, že se

klukům budou všichni smát. Takže si určitě myslím, že je to spektrum. A vlastně si myslím, že málo kdy je to jen na tom jednom konci. Že většina lidí klidně i za správných okolností se správným člověkem by klidně mohla zažít i něco hezkého i když je to nějak nestandardní pro ně.

I: A svou sexuální orientaci také vnímáte jako spektrum?

R: Jo. Ale jak říkám. Ono se to... To je vlastně nějak asi cíl té vaší práce. Já jsem někdy do 23, házím náhodná čísla, ale do konce vejšky, myslela, že se mi líbí jen holky, protože se mi nikdy nelíbil žádný kluk jako nijak. Až potom kolem 23,24 se mi začal líbit spíš sexuálně a vůbec nevím proč jeden kolega z práce a já jsem si říkala aha, to by bylo vlastně asi lepší. Protože ono je to mnohem jednodušší v mnoha aspektech chodit s klukem. A potom jsem potkala svou přítelkyni a s ní jsem do teď. Ale zároveň jsem se zamilovala do jejího kamaráda, ale ona je taková na ty otevřené vztahy a ten její předchozí byl taky takovej. No, a tak jsem tak nějak začala chodit s oběma, ale do těch 23 bych řekla že jsem lesba. Byla jsem z toho smutná teda, ale tak jak je člověk v 16 smutnej, když je divnej. Ale tak nějak jako, to tak bylo.

I: Dokázala byste nějak popsat tu vaši, když to tak nazvu, cestu? Kdy jste si poprvé uvědomila, že cítíte nějakou přitažlivost k jakémukoliv pohlaví a kdy se to měnilo? Ty změny, co jste popisovala v dotazníku?

R: Jakože kolem 13 mám pocit, že jsem se vůbec začala zajímat o tyto věci. A první, do koho jsem se prokazatelně zamilovala byla moje učitelka dějepisu na základce, když mi bylo asi 14. Ona byla mladá a měla asi 24 po škole. A pak jsem to začala nějak řešit v hlavě, jestli je to teda to ono. Protože člověk vidí ty filmy a říká si, takže takové to být zamilovaný? To jsem teda lesba? Nebo jako co? Nebo je to teda jiné a tohle je jen nějaký blízký vztah? Taky v té době jsem si začala vymýšlet své příběhy, a to jsem dělala dlouho, asi až do 20 let, a tam byly taky jen holky, dvě takové hlavní postavy, co spolu měly romantický vztah. No a potom během střední jsem došla k tomu, že teda asi jsem lesba, ale ještě jsem to nikomu neřekla. Jen vím, že jsem si psala do deníčku no až mi bude 30, tak budu vědět, jak to teda je. Tak jsem byla celé 4 roky zamilovaná do své spolužačky, která vůbec nevím, jestli o tom věděla. No a na vysoké jsem o tom teda začala i mluvit, tam jsem se zamilovala pro změnu do své spolubydlící na koleji. Všechno to byly hetero holky. Té jsem to teda už i řekla, protože už jsem byla trochu post pubertální a nepřišlo mi to jak tak velký problém. Tak ta mi teda řekla: no tak to je takový milý. No ale myslela jsem, že jsem na holky. No a když

jsem jela do [cizí země] na Erasmus, tak jsem tam šla do nějakého queer klubu, což tady v Česku na veřejce nebylo, ale tam jo. Mě ale všechny ty lesby přišly strašně jak z jiného světa. Takové ty archetypální podholy. Tak jsem si říkala Ježíš Marja, tak to teda nejsem moc dobrá lesba, takhle nevypadám. A trochu to říkám s nadsázkou, ale ve skutečnosti jsem se tam moc necítila dobře. Pak jsem se vrátila domů. A začínala jsem mít pocit, že bych s někým... já jsem s nikým nechodila, to s toho asi plyne, jinak bych to zmínila. Takže jsem s nikým nechodila celou výšku, protože jsem nepotkala žádnou holku, která by chtěla chodit se mnou. Ani kluka, no.. Kluků, co by se mnou chtěli chodit jsem ve skutečnosti potkala několik, to vždycky byla jejich iniciativa, že mě chtěli sbalit. Já jsem si vždycky řekla tak dobře, tak zkusím jít na rande, ale připadala jsem si fakt hrozně špatně. Měla jsem z toho hrozně špatné pocity, asi jsem měla pocit, že je tak nějak podvádím, že to jako fejkuju. No tak jsem byla vždycky taková: no promiň nějak to nejde. A oni se ptali proč, vždyť jsem milej. A já jako no, ale prostě to nešlo. No, a to byla furt ještě teda lesbo fáze. A pak jsem teda nastoupila do práce a tam jsem potkala svého kolegu, do kterého jsem se náhodně zamilovala, do teď nevím proč. Jak jsem zmiňovala. Tomu jsem to taky potom řekla, ten byl taky potěšený ale zrovna čekal dítě s jinou holkou, ale já jsme ani nic nečekala že z toho nutně něco bude. A v tuhle chvíli jsem si řekla tak možná nejsem 100% lesba takže to bylo tak 23/24 let, po veřejce. A to jsem si řekla tak to bych možná nemusela nad těma chlapama zlomit hůl a protože jestli existuje jeden s kterým by to šlo, tak možná jich existuje víc. A ne že bych zanevřela na holky, ale říkala jsem si, že je jednodušší mít to spektrum možností. A tak jsem se zkusila vyspat s jedním chlapem. To už mi bylo opravdu hodně, to už jsem byla na doktorátu, který jsem nedodělala. To není důležitý. A bylo to takové jako ehh. Vůbec mě to nebavilo. No dobře no tak nic. To jsem zopakovala ještě 2x, takže to byli 3 různí chlapi, ale s ani jedním mě to nějak nebavilo. A pak jsem si říkala, že bych si mohla najít vztah, to mi bylo už asi 28. Mezitím moje zamilovanost do kolegy opadla, to trvalo tak 2-3 roky. A tak jsem si napsala inzerát na seznamku, kde jsem psala hledám holky i kluky v poměru 60:40 preference. Samozřejmě se mi ozvalo 9 kluků na jednu holku. Jak to teda bývá. Ale zároveň se mi ozvala moje současná přítelkyně se kterou jsme šli na rande a řekla jsem to je fakt dobrý a do teď spolu jsme. Budeme mít příští týden 3 roky výročí. Ale v té době jsem si teda byla něco jako bisexuální, i když ty holky bych teda radši, ale nechci to teda zavrhnout. A pak jsem potkala teda toho mé přítelkyně kamaráda. Který řekl, že ho baví BDSM, což není něco, co by mi on představil, ale ve skutečnosti to bylo něco, co jsem věděla ještě dřív než... Třeba od 8 jsem věděla, že mě zajímají BDSM věci i když jsem pro to neznala ty slova. Třeba se mi líbily scény ve filmech, to je teda super, ale to by se mi asi

nemělo líbit. A věděla jsem, že to mám tajit, protože kdybych v 8 řekla to je super, to si pustíme znova, tak by mi rodiče asi řekli něco. Ale bylo to třeba i součástí těch mých příběhů, co jsem psala o těch holkách. Ale nemohla jsem potkat nikoho, kdo by to tak měl. Myslím, že je to spíš náhoda, protože když jsem začala chodit s tou přítelkyní, tak jsem s ní začala hrát larp. A v té komunitě to naopak dělá skoro každý. Ale já jsem neznala vůbec nikoho, kdo by to dělal. Tak jsem měla pocit. No, když se podíváte na filmy o BDSM tak to tam vždycky vypadá strašně, že tohle nechci dělat. Jsem si říkala ale já nechci tyhle lidi, já chci nějaký normální lidi, co dělají BDSM. Trochu to zas říkám s nadsázkou. A pak jsem potkala kamaráda své přítelkyně. A ten řek, že ho to taky baví, a tak jsem řekla aha, tak můžeme to dělat spolu a on že jo, on je teda ženatý ale jeho žena je taky taková, že jí to nevádí, tak jsme spolu začali dělat BDSM. No a nějak zároveň souběžně s tím jsme se do sebe zamilovali. Nevím, co bylo vejce a co slepice. Myslím, že by se to stalo stejně i bez toho, protože on je fajn i v jiných aspektech. A postupně jsme spolu začali vlastně chodit. Ale první rok a půl jsme spolu dělali jen BDSM aniž bychom spolu spali. To je až poslední půl rok. Jsme si řekli proč ne když spolu můžeme i spát.

I: Změnila jste termín kterým definujete svou sexuální orientaci na základě těch změn přitažlivosti k mužům: Chvíli jste zmiňovala, že to byla ta lesbická fáze a pak prostě..

R: No, kdysi bych dala prostě nálepkou lesbická orientace. Mám dokonce pocit, že jsem to nedávno na Facebooku řešila. A tam jsem psala že nevím, nevím, kam bych se zařadila. Možná něco jako bisexuální nebo pansexuální, já vlastně moc nevím, jaký je v tom rozdíl. No, asi bych dala jako bisexuální. Asi jo. Protože nemůžu říct, že jsem lesba, když chodím s klukem a jsem s ním spokojená. To by bylo divný. Tak asi bisexuální.

I: Děkuji. Když se budeme bavit o vašem příteli, dokážete říct, čím to začalo? Jestli tou fyzickou nebo emoční přitažlivostí nebo jestli v tom hraje roli to BDSM?

R: Tak určitě tou emocionální. On není zas.. No počkat. No není to člověk do modelingového časopisu. Je prostě normální. Tak to já taky ne. No já si pamatuju, jak jsme šli na první „rande“. My jsme šli všichni na nějaký výlet s mou přítelkyní, a ještě nějakýma kamarádama, a už tam jsme si začali nějak povídat. A on se mě pak zeptal, jestli si nechci jít někde sednout jen ve dvou a popovídat si a já si říkala proč ne. No a už na tom prvním v uvozovkách rande, což nemělo být vůbec koncipované jako rande, ale jako setkání dvou potenciálních kamarádů, si pamatuju, že už to bylo takové to jak člověk jde domů, a hrozně na to myslí. Jako wow, jak dobře jsme si popovídali na to, že se vlastně neznáme. A hned

brzo na to začal být hrozně důležitěj. Myslím, že to bylo spíš v té emocionální rovině. Ale vím, že mi kamarádky říkali.. no já nevím. Já říkala já do něj ale nejsem zamilovaná a ony jako: no nevím, já myslím že jo. Ale určitě to byli první ty emoce. Myslím, že první byli ty emoce, protože se s ním hrozně dobře povídá, máme toho dost společného v téhle rovině. Pak druhý to BDSM to třeba o půl roku později. No a za další 3 měsíce jsem byla tak zamilovaná, jak na střední třeba. Až jsem si připadala trochu trapně ve svých 30. Že jsem byla taková jako on tohle.. No myslím, že to bylo až trochu otravný. No to bylo tak 2 roky zpátky. Ale zároveň jsem říkala, my spolu ale nechodíme. Jenom tak jako to.. No a pak jsme si prostě řekli, že spolu chodíme. Protože ono je to těžký to někam zaškatulkovat. Protože ono je to těžký někam zaškatulkovat my jsme spolu nespali, nebydleli samozřejmě, každý z nás má svého partnera. Kteří jako věděli o všem, ale chodili jsme s tím přítelem jako na randička. Tak v jednu chvíli jsme si spolu řekli, že spolu teda asi chodíme. No a nějaká fyzická přitažlivost nastala až potom. Takže emoce, BDSM a pak fyzická přitažlivost.

Můžete mi nějak přiblížit ty vztahy, které teď máte? Klidně od začátku, jak e vyvíjel.

Moje přítelkyně je Jana. S tou jsme se poznali před 3 lety na seznamce a první rande bylo skvělé. Jakože jsme si říkala o můj bože, já fakt potkala někoho, s kým chci být, to snad není možný. Tak jme spolu začali chodit. Taková ta klasika. Chodili jsme do kina, jeli jsme na první dovolenou. A takhle to trvalo přibližně rok a pak jsme se spolu sestěhovali. Kdy ona od začátku byla otevřená a říkala, že se jí stává, že se zamilovává náhodně do jiných lidí. A ze začátku jsem byla ha, to jsem nečekala. Ale brzo po krátkém čase jsem si řekla, že mi to nevádí, když to ten můj vztah nijak neohrožuje. Dokud je ten náš ten primární. No a první rok jsme spolu chodili, pak jsme se spolu sestěhovali, teď už spolu bydlíme asi dva roky, teď jsme si koupili byt asi před asi 4 měsícema. Máme kočky, neplánujeme děti. Ono je to složitý a my zas tak moc nechcem, na to abychom byly ochotné překonávat všechny ty překážky. No a kdyby to šlo, tak se asi vezmeme. Uvidíme, jak to dopadne v těch volbách, ale zatím říkáme, že bychom ještě počkali, třeba to jako schválí ten příští rok. No ale nevím, jak dlouho čekat. No ale je to takový ten vztah, který jako směřuje ke svatbě, hypotéku už máme, takže už jsme udělali takovou tu kapitalistickou svatbu. A plánujeme spolu jako bejt. A není tam asi nic, co by mi vadilo, je to takový ten ideální vztah. No a ona mezi tím měla nějaké krátké románky, ale spíš takový, buď se svýma hetero kamarádkama, kdy spolu chodili na randička a protože spousta z nich je taková otevřená, tak občas něco bylo. Nebo třeba někde na party, ale s nikým za celou tu dobu nespala, spíš takové ty romantické randička. Říkáme si ale o všem a jsme s tím obě v souladu. Takže to je Jana.

No a Jiří. Ten kamarád. Na začátku jsme byli kamarádi, 2019. Na konci roku 2019 jsme začali dělat BDSM to jsme dělali asi půl roku a zamilovali jsme se do sebe. Fakt hodně. Já jsem začala být trochu crazy z toho, jak jsem byla zamilovaná, protože si s sebou nesu takové negativní, různé projevy chování. Začali jsme být občas trochu hrozní, takže jsme se jako by rozešli na chvíli. Já moc nevím, co to znamená, když spolu vlastně nechodíte, ale řekla jsem, že chci nějakou pauzu, protože mám moc emocí a občas se kvůli tomu chovám pitomě. A to bylo v létě 2020. Asi rok po tom, co jsme se poznali. Já ty roky říkám tak jako náhodně. No a potom jsme měsíc nebo dva se spíš tak povídali v čem jsou teda ty problémy a trochu si to sedlo. Tak potom jsme se dali znova dokupy. To byl podzim 2020. A od té doby spolu teda chodíme. Projevuje se to tak, že spolu chodíme ven na rande. Občas u sebe přespáváme. Začali jsme spolu spát na přelomu roku 2020/2021. A je to vlastně taková ta chodící fáze, než se s někým sestěhujete. Kdy člověk má na toho druhého trochu nároky, třeba že když jeden má problém, tak očekává od toho druhého, že to bude nějak řešit. To to třeba odlišuje od toho kamarádství. My jsme ještě s Janou kmotry jejich dětí. Takže občas trávíme čas všichni společně. Občas teda spíme i stou manželkou, my tři. Ona je taková, jako flegmatická. A nějakým bizardním způsobem ji to vyhovuje. I když většina lidí si myslí, že nemůže. Ona má ráda to zpestření, ale sama nechce moc to zpestření generovat. Takže když ji občas Jiří někoho přivede, tak jako jo, nějaká zábava. Takhle to říká. Takhle to vypadá. Jako chození. No a Jana s tím Jiřím spolu mají takový zvláštní vztah, který nechápu. Ještě k tomu se pořád mění. Občas jsou kamarádi, někdy spolu i spali, pak jsou zas kamarádi. Pak zas ne. Já je moc nechápu a zas je nechci s tím moc zatěžovat, protože to není můj vztah, ale jejich. Tak. Takže jsme taková polykula.

I: Máte mezi sebou nějaká pravidla?

R: To je dobrá otázka. Ve skutečnosti máme. Mě tyto otázky baví, protože o tom můžu nějak přemýšlet. Ten vztah s Janou je specifický v tom, že si moc žádná pravidla nedáváme ale hlavně po sobě moc nechceme věci. Máš moc hnusný vlasy, udělej s tím něco. To neděláme. Ale zároveň asi málokdy děláme věci, které by té druhé vadily. Že to tak nějak přirozeně funguje. Mě nevadí, když občas má románky s někým, zároveň jí nevadí, když já s někým něco mám. Určitě co by nechtěla, aby ten vztah s Jiřím byl nějak moc vážnej. Máme takovou hierarchii. Jako primární a sekundární vztah. Takže to není úplně pravidlo, ale myslím si, že tohle je něco, co by ji fakt vadilo. Že ona chce být ta primární partnerka, zároveň já chci taky být primární partnerka. S Jiřím je to složitější. Ten je víc žárlivý než Jana, trochu takový majetnický, že nechce, aby tam byl jako chlap. Já mám problém mu

povolovat jiný holky, protože on mi nepovoluje jiný kluky a já jsem taková jako ale ty taky nebudeš mít nikoho dalšího zaprvé. Zadruhé už 3 má a kdy chceš najít čas na tu čtvrtou? By mi asi trochu vadilo, kdybych měla pocit, že... jako čtvrtá holka už by 100% ukrajovala ten času s náma. To nejde. Takže bych tam nechtěla, aby tam byl další člověk, protože už by to bylo moc složité. Zároveň mě to pravidlo, že nemůžu mít jiný kluky nevádí. Protože já je reálně moc nechci. A jakmile mi někdo zakazuje něco, co vlastně ani nechci, tak to může být součást té BDSM roviny. Jestli to říkám srozumitelně. Já to zkusím popsat. Když máte nějaký BDSM trochu vztah, i když my nemáme BDSM vztah. My máme ty session, kdy si na něco hrajem a pak se to ukončí a tak. Tak furt mi přijde, že máme tak lehounce vlastně to.... To, co má většina lidí normálně. Ale pro mě to není optimum. Že si třeba zakazují další partnery. Což většina lidí má zakázaný další partnery, ale my to tak s mou přítelkyní prostě nemáme. My jsme v tomhle prostě takový otevřený. No ale s Jiřím to máme. A je to vlastně nějaký zákaz, co nesmím dělat, ale protože je v tom hodně té BDSM roviny, tak mi to jako vyhovuje, protože je to takové patřím jemu, no tak nesmím. Ale vyhovuje mi to jen proto, že reálně nechci. Ve chvíli, kdy mi zakáže něco, co reálně chci dělat, tak to řeknu no to ne, to máš teda smůlu. My máme extrémně rovnostářský vztah. Není to vůbec ten DS vztah v té civilní rovině. Chci říct, že mi nevádí, že mám od něj zakázaný jiný chlapy. Ve chvíli, kdy mi to začne vadit, tak to budeme muset nějak řešit. Ale jako je možnost, že mi to nezačne vadit nikdy, protože šance, že se zamiluju do dalšího chlapa, není zas tak velká. A já jsem docela saturovaná vztahově, takže tolik nevnímám ty okolní lidi, jako potenciální objekty. Když má ve 29 člověk dva vztahy, které mu vyhovují, tak moc na ty ostatní ani často nekouká. Zatím se mi to nestalo za ty tři roky ani náznakem. Tak to je asi to základní pravidlo. Žádný další vztahy. S klukama. S holkama by mohli být, zvlášť když bych ji pak přivedla, prej. No a obecně Jiří mi víc kecá do věci, ale to nevím, jestli bych nazvala pravidlem. Že mi třeba říká, co by se mu líbilo a nelíbilo kdyby, no ale jako... Vlastně mi přijde, že ten vztah s Jiřím je bizarně mainstreamový. Že ten vztah, co mám, je podle mě, ukázkou takovýho standardního českého vztahu. Že nemůžou mít další partnery, a trochu si kecají do toho, co můžou a nemůžou dělat. Že nijak nevybočujeme z toho průměru. To spíš s Janou vybočujeme. Je to takový zvláštní, že to s každým máme trochu jinak. Ale nemáme žádný seznam pravidel, jak polyamory lidi občas maj. Jak mají seznam, že nesmí třeba, já nevím, co tam bývá, že třeba musí vždycky napsat, když někde jsou. Nemáme pravidla, ale většinu věcí, když se chováte jak slušný člověk... Já bych třeba vždycky napsala, když bych hodlala nedojít domů, nepotřebuju k tomu seznam pravidlo.

I: V té první fázi, než jste začala mít vztah s Jiřím, tak když jste říkala, že vaše přítelkyně měla romantické partnery, jestli jste už tehdy vnímala, že je ten vztah otevřený?

R: No, to bylo asi období asi $\frac{3}{4}$ roku, kdy jsme spolu chodili a já chodila jen s ní. Nebo rok možná. No a ona měla takový ty jako crush. Jak se řekne crush česky, to nevím. Třeba mi řekla, když jsme letěli na naši první dovolenou, že miluje některý svý kamarády. A já byla jako fakt miluješ? To je fakt pokročilý. To já bych o svých kamarádech třeba neřekla. Byla jsem z toho taková zaskočená. No a ona má nejlepší kamarádku, do které je periodicky zamilovaná. No a potom měla období, kdy byla zamilovaná do toho Jiřího. Dřív než já. Oni byli první. A ona je taková i v jiných věcech, třeba v koníčcích, že se rychle nadchne, a pak ji to zase rychle přejde. Naštěstí to neplatí pro náš vztah, protože má ráda i nějakou stabilitu. Ale má to tak u věcí, co dělá pro zábavu, tak to tak je. Takže ona měla takové lehce platonické, ale ne 100% platonické lásky, kdy i s Jiřím i s tou její kamarádkou třeba někde byli a jako líbali se, a takové to, co už by spoustě lidem vadilo. Že spolu strávili třeba večer a líbali se a tulili se v posteli, ale nespali spolu. Ale tohle dělali. Třeba vím, že si jeden den s Jiřím hráli takový larp, že spolu choděj. Ale jakože je to alternativní realita, a to my dvě už jsme spolu taky chodili. A oni si hráli, že jsou jako spolu. Ona to jednou popsala tak, že žádný z těch vztahů nepřekračuje level lyžák. Protože předtím si hrála larp lyžák a je to hrozně výstižné. Takže neměla žádný vážný vztah. A možná se to může stát a nevím, jak to budu vnímat, protože jsem to nezažila. Neměla žádný vztah, který by byl tak vážný, jako já mám teď s Jiřím.

I: Ovlivnil nějak tento nemonogamní vztah to, jak smýšlíte o své sexuální orientaci?

R: Já bych řekla, že mě to víc ukotvilo v tom smýšlení, že jsem asi bisexuální. Protože do té doby jsem měla pocit, že se mi líbí holky, a jednou se mi líbil náhodný kluk. A všechny sexy s chlapama, který teda taky nebylo moc, před tím asi 5 instancí, 3 různý chlapi a asi 5 instancí do mých 27. Protože když člověk moc nechce, proč by to dělal. Takže do té doby to byla náhodná událost a od té doby, co chodím s holkou a klukem bych si byla mnohem jistější při zaškrťávání té bisexuální kolonky. Protože když mám sex s oběma a s oběma to funguje...

I: Ovlivnila zkušenost, s tímto nemonogamním vztahem způsob, jakým jste smýšlela o své sexualitě nebo sexuální orientaci?

R: Nevím. No, jak říkám, začala jsem se vnímat víc jako bisexuální v důsledku toho vztahu. Protože to bylo hele tohle je Jiří, můj kamarád, děláme spolu BDSM, ale nechodíme

spolu. Aby bylo jasné. No tak bych asi mohla zaškrtnout jako bisexuální, protože bych nechtěla být vymezená, ale nejspíš. Až po tom, co jsme spolu začali chodit jsem se začala utvrzovat v té bisexualitě.

I: Spousta polyamorních lidí vnímá polyamorii jako sexuální orientaci, vnímáte to tak taky?

R: Ne to je blbost. Ne já to upřesním, abych nebyla tak kategorická. Mě vlastně přijde hrozně divný, říkám to tady vám a do nahrávky. Já, jak jsem v těch facebookových skupinách, já jsem i v té české i v nějaké té mezinárodní. No, jak někdo vždycky napíše, že udělal coming out, po třiceti letech manželství že je polyamorní. Ale mě prostě přijde, že se jen zamiloval do dalšího člověka, to není žádná sexuální orientace. Přijde mi, že to může být povahová vlastnost. Třeba ta moje přítelkyně má ráda pestrost a má ráda nové zážitky a tak, tak bych řekla, že je to její povaha, nevyhovuje jí, když je to stejný a někdo by to nazval polyamorní orientací, ale podle mě je povahový rys, který má za následek, že ten člověk třeba preferuje mít víc vztahů nebo open relationship, ale pořád si nemyslím, že je to orientace. Já bych třeba ani neřekla, že jsme polyamorní. Spíš jsem v polyamorním vztahu, tak nějak omylem. Já jsem v tomhle třeba úplně jiná než moje přítelkyně. Já mám ráda tu stabilitu. Třeba mám stejnou nejlepší kamarádku už 26 let. Nebo v práci, nejsem tam tak dlouho, ale jsem tam třeba 6 let a pořád jsem spokojená. Mám naopak ráda to stálý. A vlastně by mi ten monogamní vztah klidně vyhovoval, ale protože jsem se zamilovala do dalšího člověka, nějakou náhodou, a myslím, že tam ještě byla saturovaná ta BDSM potřeba, která to jako vyvolala. A byla jsem zároveň ve vztahu, který tohle nějak umožňoval, takže jsem moc neměla důvod tomu bránit. Kdybych byla ve vztahu s někým, kdo by řekl, tak tohle ne, tak se to asi nikdy nerozvine. Ale byla jsem ve vztahu, který to umožňoval. Tak se nějak stalo, že jsem „skončila“ v polyamorním vztahu. Ale spíš to beru, že to jsou 2 monogamní vztahy. Ale neřekla bych o sobě, že jsem polyamorní ani povahou nebo orientací. A kdyby ty vztahy skončily, tak bych si cíleně nehledala polyamorní vztah. Hledala bych si normální klasický monogamní vztah a potom bych viděla co dál. A asi bych nadhodila, že tohle existuje jako možnost, a kdyby ten člověk byl pro, tak by to třeba tak dopadlo. Ale vím, že někteří lidé v té polyamorní skupině jsou polyamory nebo nic, ale to já takhle nemám. Ani si nemyslím, že je to teda orientace.

I: Sexuální fluidita se často definuje jako přitažlivost závislá na situaci. Podle této definice, řekla byste o sobě, že jste sexuálně fluidní?

R: Nevím, jestli to spadá do toho, co jste popsala, ale ten BDSM setting dost výrazně zvyšuje tu přitažlivost k mužům. Protože se hodí do toho settingu, žejo. Ve skutečnosti si myslím, že je to hodně tak. Já mám jako fakt problém mít uspokojivý sex s mužem bez toho BDSM. S Jiřím se to jako občas děje, ale musím mít fakt specifickou náladu. Jemu by to vyhovovalo to nějak střídat. Jako jednou normální sex a jednou BDSM. Ale mě to bez toho BDSM s chlapama moc nefunguje. Jak říkám... Stane se, že máme třeba super rande, já mám super rozpoložení, tak jsem taková jako: jee já bych jako joo ještě navíc ho miluju, což taky hodně pomáhá a tak. Ale je to spíš vzácný a ten BDSM setting posouvá tu sexuální přitažlivost k těm chlapům. To je vlastně zajímavý. Lidi jsou divný.

I: Můžete mi nějak přiblížit ten Váš BDSM vztah? Jak jste říkala, že jste se prvně vidali ohledně BDSM a až potom spolu začali spát.

R: Až půl roku po tom. To je zajímavý no. Nebo mě to vlastně přijde divný. Chcete popsat třeba jak to fungovalo?

I: Ano, já o tom tolik nevím, tak jestli mi to můžete přiblížit.

R: Zároveň si myslím, že pokud budete zpovídat „divný lidi“, tak se to bude hodně překrývat. Na české FB skupině je anketa, jaké jsou tam překryvy s dalšíma věcmi. A BDSM tam bylo hned... Programátoři byli asi druzí z nějakého důvodu a BDSM tam bylo, že skoro každý. Podle mě, jakmile člověk začne být trochu divnej, tak nevím... Tak si myslím, že se s tím budete potkávat. No, jak jsme to dělali. Já jsem velkou část toho BDSM začala objevovat až s Jiřím. Já jsem sice psala příběhy BDSM stylu už od 13 a když jsem si je zpětně četla, tak jsem byla docela zděšená, co jsem to v tom věku psala. Ale dost věcí jsem neznala nebo nezkusila a zjistila jsem až potom, že mě baví. Co jsem věděla od začátku, že mě baví jsou nějaké sadomasochistické praktiky, klasicky mlácení. A to bylo to, o co jsem si řekla. Moje přítelkyně byla pryč, tak jsem Jiřimu řekla přijď ke mně, předem jsem se jí na to zeptala, tak jsem řekla přijď ke mně, uvaříme rajskou a ty mě potom zmlátíš. A on že tak jo, to by se mohlo stát, a tak se to stalo. A já jsem konečně zažila tohle, co jsem chtěla nějakých 15 let předtím. Takže jsem z toho měla ten silný pocit. To bylo skvělý. Tak jsme si řekli, že to můžeme dělat častěji. Tak jsme začali objevovat spoustu věcí spolu a stalo se z toho takový společný hobby. Že jsme si někde něco přečetli a já třeba řekla jaký si myslíš, že by to bylo mít třeba rákosku, protože pokud si jí člověk nekoupí, tak jí nemá, tak jsme si spolu koupili rákosku. A on pak začal i vyrábět nějaké věci, což bylo hrozně milý, jako hele já jsem ti tady vyrobil. A pak jsme do toho začali vnášet nějaké věci, jakože mě sváže a

zjistíme jaké to je. A pak jsme začali zkoušet lehce role play věci. Jako zkusíme, jakože nejsme kamarádi a já na tebe budu, jakože zlej. Tak jsme zkoušeli tohle, role playe. A vždy to byli nějaké session. Že jeden přijde k tomu druhému a zkusíme zas nějakou novou aktivitu. A v téhle době jsme spolu ještě nechodili. A on pak začal říkat, nebo já jsem začla říkat, já vlastně nevím, kdo začal říkat, že bychom tomu mohli dát ten sexuální aspekt, který tam do teď nebyl. Ono to může působit divně, ale já jsem nikdy nebyla před ním úplně nahá, vždycky jsem měla aspoň kalhotky. A já říkala, vždyť na mě přitom docela šaháš, tak v čem to bude jiný, ale začalo to být hodně jiný, když jsme si to řekli, že to tam explicitně bude. Protože Jiří byl hodně korektní, protože věděl, že s ním spát nechci. Fakt to nebylo moc sexuální, já nevím, jestli si to dokážete představit. Jako oba to asi uspokojovalo v té sexuální rovině, ale neviděli jsme se nikdy bez oblečení, nesahali jsme si mezi nohy, a bylo to víc takové hravě mlátící. Jestli si to trochu umíte představit. A pak jsme začali dělat i ty sexuální věci, kdy on pak na mou žádost řekl, že to teda zkusíme. A zkusil na mě sahat takovým víc znásilňujícím způsobem, že jsme si začali hrát na znásilnění. A já jsem ze začátku byla taková... jakože mě to trochu... No to jsme vlastně neřekla na začátku, mě vlastně ze začátku dost stresovali vztahy s chlapama a sex s chlapama. Z nějakého důvodu, který neznám, než jsem spala s Jiřím mě všechny sexy s klukama, kromě toho, že mě nebavili, tak mě expost dost stresovali. A jak se právě potom ti kluci ptali po tom rande, co je špatně a já nedokázala říct, ale měla jsem pocit ehh tohle nechci dělat. A nedokázala jsem rozlišit, jestli je to proto, že mám pocit, že fejkuju, což je mi prostě nepříjemný nebo proto, že něco fejkuju před sebou, nebo proto že mi moje matka internalizovala, že chlapi jsou strašní, což ona si fakt myslí. To taky může být pravda, protože mamka měla vždycky náhodný boyfriendy, je rozvedená a vždycky to byl jako fail, takže jsem neměla vzor funkčního vztahu. No nevěděla jsem který z těch věcí to je, nebo jestli mám nějaké trauma o kterém nevím. Protože Jiří se ptal, jestli se mi někdy nestalo, že by mě třeba někdo znásilnil, a já říkám nic se mi nestalo, ale skoro si připadám, jako by se to stalo, jen si to nepamatuju. Třeba mám kamarádku, která má takhle trauma nevysvětlitelný z porodu. Člověk má prostě občas nevysvětlitelné negativní pocity a neví proč. Takže je docela paradox, že jsem si řekla, že si s Jiřím budeme hrát na tyhle násilný věci. Tak jsme to začli zakomponovávat a ve skutečnosti mě přešel ten strach z toho sexu s chlapama. Vlastně by mě zajímalo, a nevím, jestli někdy budu schopná to vyzkoušet, jestli je to aplikovatelný i na jiný chlapy než jen na Jiřího. To byl musela zkusit, ale to nemůžu. No tak jsme začali zařazovat tady ty sexuální věci, ale ještě jsme spolu nespali. Bylo to takové, jakože tě chci znásilnit, třeba na tebe šahám. A po nějakých dalších měsíci jsme spolu začali spát. A teď je ten sex je často docela násilný, kdy je to konsenzuální znásilnění,

nebo jsou to ty BDSM scény, kdy mě zmlátí a na konci máme sex. A tak a je to takový, že se to mnohem víc prolíná, ale posunulo se to do té sexuální roviny nějak postupně. A zároveň jsme spolu začali spát i normálně.

I: Děkuji mockrát.

R: Je to asi matoucí pro vás asi.

I: Vztahy fungují různě, každý to má jinak. Myslím, že se to nedá nějak zaškatulkovat. Děkuji mockrát. Přemyslím, jestli mám ještě nějaké otázky... Já se Vás asi na vše zeptala. Máte ještě vy něco, co byste mi chtěla říct, co si myslíte že bych měla vědět?

R: Asi ne